

Directa

setmanari de comunicació

Núm 306 20 de febrer de 2013 1,70€

Els altres impactes del

Mobile World Congress

15 milions anuals de despesa pública

Les antenes es duplicaran en els propers tres anys

Telefónica i Vodafone acomiaden milers de persones

El negoci del coltan alimenta la guerra al centre d'Àfrica

Powered by

 MOBILE WORLD CAPITAL. BARCELONA

ÚNETE AL SALUDO
MÁS GRANDE DEL MUNDO
welcomemobile.mobi

6-7 6-7

Transparència pública:

l'assignatura pendent de les administracions

9

Les presons de Brians II i Lledoners al punt de mira per les **denúncies de tortura**

13-14

Un bri d'esperança en la lluita per acabar amb la **violència sexual** contra les dones a Sud-àfrica

17

'**Feminismos negros**', nou autors que basteixen una lectura de la història des de la negritud

ESTIRANT DEL FIL

Per completar la postal sobre les implicacions del Mobile World Congress (MWC) no ens podem quedar amb la xifra de visitants o amb el suposat impacte econòmic que rep Barcelona. Cal que se sàpiga, també, que molts dels aparells que s'hi mostren es fabriquen amb minerals tacats de sang, que les grans companyies del sector –que obtenen beneficis milionaris– acomiaden impunement milers de treballadores i que les administracions públiques aboquen carretades de diners públics al certamen per assegurar-ne l'èxit.

ECONOMIA // EL RESPONSABLE DEL CERTAMEN HA AVISAT QUE NO VOL VAGUES, FET QUE ANIMA EL POSSIBLE LINXAMENT POLÍTIC I MEDIÀTIC DELS SECTORS QUE PROTESTIN

El Mobile World Congress, despesa pública milionària al servei del negoci privat

Del 25 al 28 de febrer, Barcelona torna a acollir el congrés de telefonia mòbil més important, un certamen que costa un mínim de quinze milions d'euros anuals a l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat i el govern espanyol. Les administracions es pleguen als desitjos de GSMA, la patronal del sector i organitzadora de la fira. Els escàndols de Telefónica, però, no impedeixen que l'empresa, pagant, aterra a la fundació que gestiona la capitalitat del mòbil.

Marc Font

@marcfontribas

Setanta mil visitants, un impacte econòmic de 300 milions d'euros, més de 1.500 empreses i la creació de 6.500 llocs de treball temporals. Aquestes són algunes de les xifres que, durant les darreres setmanes, ha citat constantment John Hoffman, conseller delegat de GSMA, la patronal mundial del sector de les telecomunicacions –que aplega prop de 800 companyies– i organitzadora del Mobile World Congress (MWC). El principal certamen de la telefonia mòbil, que enguany es trasllada de les instal·lacions que té la Fira de Barcelona a Montjuïc a les de la Gran Via, genera un gran consens entre l'establiment del país: administracions de diversos colors polítics, organitzacions empresarials i els principals mitjans de comunicació reben el congrés a so de bombo i platerets, amb l'argument que és un esdeveniment fonamental per a Barcelona, especialment en l'actual context de recessió econòmica.

Les xifres de benefici són repetides de manera acrítica pels grans mitjans

La catifa vermella amb què són acollits Hoffman i el seu seguici es porta fins a l'extrem que les xifres esmentades a l'inici de l'article són repetides de manera acrítica pels grans mitjans catalans, que obvien que no deixen de ser estimacions fetes per la pròpia organització, part interessada en magnificar l'èxit i l'impacte d'un esdeveniment que la setmana vi-

nent coparà l'atenció mediàtica. Hotels i restaurants de gamma alta esperen un certamen que no beneficia de la mateixa manera el comerç de proximitat, tal com ha reconegut a la DIRECTA Vicenç Ibáñez, president de la Unió de Botiguers de l'Hospitalet –on s'ubicarà el congrés–, que creu que, per a ells, el balanç "serà fluixet".

L'MWC és la pota més visible de la capitalitat mundial del mòbil de Barcelona –una designació que va arribar l'any passat– i es tracta d'un esdeveniment "excepcional" i d'"interès públic", segons va aprovar oficialment el 2012 el govern espanyol, que va obrir la porta a una allau d'exempcions fiscals a les empreses que, de manera directa o indirecta, hi participen. L'obsessió per les retallades socials que han demostrat Mariano Rajoy, Artur Mas i Xavier Trias des dels executius de l'Estat, Catalunya i l'Ajuntament de Barce-

lona muta en abundant generositat per satisfer les demandes de GSMA. I és que no es pot dir, precisament, que la capitalitat mundial del mòbil sigui gratuïta per la població.

Fins l'any 2018, les tres administracions esmentades aportaran conjuntament un mínim de 90 milions d'euros, a raó de cinc milions anuals per cap, a la Fundació Mobile World Capital Barcelona, l'entitat que gestiona tots els projectes que giren al voltant de la capitalitat del mòbil, el més visible dels quals és el congrés. Però, tenint en compte els costos extra que genera l'MWC en seguretat, neteja i protocol, entre d'altres, cal afegir uns quants milions d'euros més de despesa pública. Pel que fa a les exempcions fiscals, van des del 15% en l'impost de societats i l'IRPF, fins al 95% en l'impost sobre Activitats Econòmiques (IAE). Les mesures no beneficien només les empre-

John Hoffman, Victor Calvo-Sotelo, Xavier Trias, Francesc Xavier Mena i Josep Lluís Bonet a la signatura de constitució de la Fundació Mobile World Capital Barcelona el 13 de març de 2012

ses tecnològiques, sinó totes les que donen suport econòmic al projecte, que poden desgravar el 90% del que hagin aportat si inclouen la marca Barcelona Mobile World Capital als seus suports publicitaris.

L'ATERRATGE DE TELEFÓNICA

El patronat de la Fundació Barcelona Mobile World Capital està presidit per l'alcalde, Xavier Trias, i també hi tenen presència altres representants del consistori, de la Generalitat i del govern espanyol, però el paper fonamental se'l reparteixen els vicepresidents executius, que són John Hoffman (GSMA) i Agustí Cordón (director general de Fira de Barcelona). En una roda de premsa prèvia, Hoffman ja ha avisat que no vol vagues, fet que abona el terreny perquè, si cal, es repeteixi el linxament polític i mediàtic que van patir les treballadores de TMB l'any passat, que, a última hora,

90

Milions és l'aportació mínima que faran la Generalitat, l'Ajuntament de Barcelona i el govern espanyol fins el 2018

10.000

Milions d'euros són els beneficis de Telefónica el 2011. La xifra no va impedir que l'empresa presentés un ERO per acomiadar el 20% de la plantilla

2001

És l'any que l'ONU va denunciar quins països permetien o es beneficiaven de l'espoli de recursos de la República Democràtica del Congo

van decidir desconvocar la vaga en defensa dels seus drets laborals prevista durant el congrés. Des de l'octubre de 2012, Julio Linares, vicepresident de Telefónica i present a la direcció de GSMA, s'asseu al patronat. El seu aterratge s'explica per l'aportació de 7,8 milions d'euros fins l'any 2014 que ha fet Telefónica a la fundació.

El polític convergent va beneir la incorporació de la multinacional i va obviar que no es caracteritza precisament per tenir un comportament exemplificant. Només com a mostra, es poden citar la multa de 46,5 milions d'euros que li va imposar el desembre la Comissió Nacional de la Competència (CNC) per preus abusius en els missatges de text, la sanció de gairebé 67 milions que va fixar la Comissió Europea el mes de gener pel pacte il·legal amb Portugal Telecom per no competir en el mercat ibèric i, finalment, les adjudicacions de contractes

La fiscalia de Barcelona investiga adjudicacions milionàries a una filial de la multinacional

irregulars que hauria aconseguit de la Generalitat, la Diputació de Barcelona i el Consorci Sanitari de Terrassa entre 2008 i 2012. En concret, la fiscalia de Barcelona està investigant un seguit d'adjudicacions milionàries de les administracions esmentades a una filial de la multinacional, després que l'Oficina Antifrau hi hagi detectat els presumptes delictes d'incompatibilitats, tràfic d'influències, falsedat, malversació de fons públics i alteració de preus en concursos i subhastes. L'enèsim exemple d'administracions públiques al servei de negocis privats, un model que també representa el Mobile World Congress. ◀

Barra lliure a la instal·lació d'antenes

Les grans companyies del sector ordenen a través de GSMA i l'administració de torn obeeix. Aquest esquema s'ha repetit amb les antenes de telefonia mòbil. Tot i que, el 2004, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va classificar les radiacions electromagnètiques de radiofreqüència com a "possible cancerígen", l'Ajuntament de Barcelona ha decidit decretar barra lliure a la seva instal·lació, amb l'argument de garantir i augmentar la cobertura mòbil a tota la ciutat. El 13 de febrer, va aprovar el projecte d'una ordenança específica per a antenes, amb la intenció que, en un termini de tres o quatre anys, gairebé es duplicuin els 640 emplaçaments actuals, on hi ha instal·lades prop de 800 antenes. Segons el text, la instal·lació ja no necessitarà l'obtenció d'una llicència prèvia i també desapareix la prohibició d'ubicar aquestes infraestructures en edificis catalogats.

Telefónica: drets sense cobertura

La companyia espanyola de telecomunicacions s'erigeix en el paradigma de la cobdícia. Mentre presenta uns beneficis rècords, acomiada milers de persones i externalitza els seus serveis a tercers països per abaratir els costos mitjançant condicions laborals de semiesclavitud

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

L'axioma de maximitzar els beneficis amb els mínims costos possibles s'ha instal·lat al sector de les telecomunicacions, amb la companyia degana de telefonia a l'Estat espanyol com a cas paradigmàtic. Les últimes protestes protagonitzades pel personal acomiadat per baixa mèdica o la subcontractació d'alguns dels seus serveis a empreses *low cost* confirma la dinàmica privatitzadora de la multinacional, a la qual diversos organismes i moviments socials han acusat d'utilitzar pràctiques que atempten contra els drets humans. És el cas dels cinc operaris que, el novembre passat, van romandre 23 dies en dejuni com a mostra de suport a Marcos Andrés Armenteros, a qui l'empresa es resisteix a readmetre després d'acomiar-lo de forma improcedent.

En lloc de revisar aquestes polítiques, Telefónica manté la lògica de precaritzar les relacions laborals amb mesures que només persegueixen l'augment dels emoluments dels grans directius sense garantir les condicions salarials i de seguretat mínimes a les seves treballadores. Aquesta deriva s'accelera amb l'esclat financer de 2007, que la direcció utilitza per emprendre una retallada esgraonada de plantilla a l'Estat espanyol. Però, el seu origen, cal buscar-lo en el període 1992-2012, durant el qual els respectius governs del PSOE i el PP privatitzen la companyia subdividint el servei en diverses àrees.

DEGRADACIÓ IMPARABLE

El procés de privatització es concreta a partir del 1996, quan el govern d'Aznar situa com a president de l'empresa l'especulador borsari i amic seu, Juan Villalonga, que inicia una estratègia de bombolla especulativa creant companyies fictícies com Terra, invertint grans quantitats de diners a països de l'Amèrica llatina i comprant emissores de ràdio i de TV (Antena 3, entre d'altres).

'Flashmob' en suport a la vaga de fam de sis treballadors de Telefónica el 5 de novembre de 2012 / ALBERT GARCIA

Un any després, la privatització comporta l'adquisició de tota la xarxa de telefonia desenvolupada a l'Estat durant el període en què era sufragada per l'erari públic i, acte seguit, es dicta el primer gran Expedient de Regulació d'Ocupació (ERO), firmat per la direcció i els sindicats UGT i CCOO el 1999 i que afecta 12.000 treballadores. Paral·lelament, la subcontractació augmenta cada dia i també el nombre d'empreses del grup (un centenar), especialment les que apliquen unes condicions laborals més precàries. És el cas de l'empresa de telemàrqueting Atento, que en només cinc anys passa de 300 empleades a 8.000, el 98% de les quals són eventuales. Igualment, cada treballadora prejubilada és substituïda per una de temporal en una subcontracta del mateix Grupo Telefónica.

La darrera estocada va venir amb l'ERO de 2011, que comporta la reducció de 6.500 llocs de treball en tres anys a l'Estat espanyol (l'equivalent al 20% de plantilla), tot i que Telefónica presenta uns beneficis de 10.000 milions d'euros. I encara més: la supressió de llocs de treball es fa al mateix temps que els sous dels alts càrrecs directius creixen de

manera exponencial i arriben a ser cent vegades més alts que el d'una treballadora base. L'empresa s'ha desfet de la plantilla fixa per subcontractar totes les feines a empreses deslocalitzades a països del Magrib i de l'Amèrica del Sud, on els salaris i les condicions de laborals són pessimes. Amb aquesta política, Telefónica ha esdevingut un monstre del sector, on la màxima del benefici econòmic intenta eclipsar el menyspreu pels drets humans, avui sense cober-

L'empresa s'ha desfet de la plantilla fixa per subcontractar totes les feines a empreses deslocalitzades

tura. Els acomiadaments massius no són una exclusiva de Telefónica. El mes de gener, Vodafone, la segona companyia del sector amb més clientes a l'Estat espanyol, va presentar un ERO per fer fora 900 treballadores (el 20% de la plantilla), tot i tenir un benefici de 1.000 milions d'euros. ◀

Els minerals tacats de sang, claus per a la indústria del mòbil

L'espoli de recursos naturals, amb la col·laboració i la connivència de les potències occidentals, ha permès finançar nombrosos grups armats i ha estat un factor decisiu en l'eterna guerra que es viu a la República Democràtica del Congo. Els treballadors explotats en condicions infrahumanes a mines com la de Bisie són un pilar imprescindible per produir aparells tecnològics

Josep Maria Royo

Investigador de l'Escola de Cultura de Pau i portaveu de la Xarxa d'Entitats per a la RDC

Bisie és la principal mina de cassiterita que hi ha al Kivu Nord (República Democràtica del Congo, RDC). D'aquest mineral, se n'obté l'estany, que és fonamental per a la indústria de l'electrònica i de la telefonia mòbil com ho és el coltan, que també es troba a Bisie. Or, wolframita, diamants i bauxita són els altres minerals que s'extreuen d'una mina situada en un indret on, per arribar-hi, cal fer -a peu i per la selva- 30 dels 45 quilòmetres que la separen de Kilambo, l'aeroport més proper. A Bisie, la mineria, totalment artesanal, va arrencar el 2003, quan hi vivien prop de 15.000 persones. L'activitat va provocar la proliferació de bars, hotels i prostíbuls, on l'explotació i la violència sexual es fan evidents a ple dia. El 2008, ja s'hi havien explotat 15.000 tones d'estany -segons el *New York Times*-, el 4% de la producció mundial, una activitat que va generar prop de 100 milions anuals.

La mina pertanyia al consorci sud-africà i britànic MPC, que va traspassar els drets d'explotació a Alphamin Resources Corp, amb seu a Suïssa. El control de la mina, però, ha canviat de mans constantment durant els darrers anys. El 2008, la dominava una milícia Mai Mai (originalment grups d'autodefensa local), però va passar a mans del CNDP (grup armat patrocinat per Ruanda) quan, el 2009, aquest grup es va integrar a l'exèrcit. A més, altres grups armats també van establir taxes per aprofitar-se del trànsit

dels minerals. L'exèrcit va intentar desmilitaritzar les mines el 2011, amb la creació, sota pressió internacional, del cos de policia minera, però la situació sobre el terreny ha canviat poc.

COMBUSTIBLE PELS CONFLICTES

Bisie és un dels molts exemples de la dura realitat de l'RDC, on la guerra entre els diferents agents armats i l'exèrcit congolès no s'ha aturat mai, en gran part, a causa de l'explotació d'uns recursos naturals que financen una xarxa d'agents

El control de la mina de Bisie ha canviat de mans constantment durant els darrers anys

locals i internacionals molt important, com ha assenyalat l'ONU. Els grups armats es beneficien dels recursos de tres maneres: mitjançant el seu control físic, a través del comerç i amb l'establiment de taxes. L'espoli directe dels minerals és possible a través de treballadores en règim d'esclavitud, ja sigui perquè gestionen el comerç i l'exportació, o perquè controlen i exploten les mines directa-

ment. L'explotació indirecta es fa a través de la taxació en origen a les pròpies mines, del trànsit per carretera mitjançant l'establiment de controls i barreres físiques a les vies de comunicació, o per aire, amb taxes que han de pagar les companyies aèries que transporten el material fins a les oficines de compra-venda de Butembo, Goma i Bukavu, les principals ciutats de l'est de l'RDC. La taxació i la compravenda de queviures, alcohol, tabac i prostitució dins els poblats miners és una altra font de beneficis per als agents armats. La gent que hi treballa, en canvi, contreu grans deutes amb els venedors i queda lligada al treball a les mines.

L'espoli dels recursos ha alimentat les guerres a l'RDC i, el 2001, l'ONU ja va assenyalat qui s'havia beneficiat i havia permès o col·laborat amb la situació: Rwanda, Uganda i els grups armats locals que els representen per l'augment desmesurat de recursos que en altres temps eren inexistents com l'or, els diamants i el coltan; les empreses, governants i agents locals de l'RDC, que s'han lucrats en detriment de la població; Alemanya, Bèlgica, els Estats Units, el Regne Unit, Dinamarca i Irlanda per la connivència, la passivitat i el suport als pressupostos

Moltes nades de la República Democràtica del Congo han hagut d'abandonar les seves granges per buscar un grapat de dòlars a les mines de coltan / GUILLE VALLE

d'aquests països, que alimentaven la maquinària de guerra, i les empreses, que han fet negocis amb els seus socis locals; el Banc Mundial, pel seu suport pressupostari a aquests països i per fer cas omís davant de tanta depredació; països de trànsit que es lucren amb el comerç legal i il·legal, com el Camerun, la República Centre-africana, Tanzània i Kenya, i amb el coltan, com països de l'espai exsoviètic i la Xina, que processen aquest mineral... Dotze anys més tard la situació ha començat a canviar, amb la llei Dodd-Frank elaborada per EUA, que limita l'explotació dels recursos naturals

L'espoli dels recursos ha alimentat la guerra a l'RDC

congolesos per part de les multinacionals nord-americanes. Però la resta de països que hi comercien no estan sotmesos a cap tipus de limitació, especialment la UE i la Xina, cosa que permet afirmar que part dels minerals que s'utilitzen per a la fabricació de telèfons mòbils, símbol màxim de l'MWC, estan tacats de sang. Entitats i ONG han denunciat la situació, però la pregunta és fins quan durarà aquest clima d'impunitat? ◀

Barcelona s'omplirà de mobilitzacions coincidint amb la celebració del congrés de mòbils

CALENDARI D'ACCIONS
 del 25 al 28 de febrer

TELEFÒNICA

- > Dimecres 23
  - 1 INICI VAGA DE FAM
  - 2 18h
  - 3 Carrer Marquès de Campo Sagrado, 22
- > Dijous 24
  - 1 AERERADA-ASSEMBLEA
  - 2 18h
  - 3 Carrer Marquès de Campo Sagrado, 22
- > Divendres 25
  - 1 VAGA A TELEFÒNICA
  - 2 18h
  - 3 Plaça Espanya
- > Dimecres 26
  - 1 JUNTA AL CAPITALISME + CARROCAJA
  - 2 18h
  - 3 Plaça Catalunya
- > Dimecres 27
  - 1 ASSEMBLEA OBERTA DE CONFLICTES I LLUITES LABORALS
  - 2 18h
  - 3 Plaça Espanya

#23F "Fem-los fora, juntes podem"

- > 23 de febrer
  - 1 MANIFESTACIÓ
  - 2 18:30
  - 3 Plaça Catalunya

Tres columnes a les 17h per anar cap a plaça Catalunya

- LABORAL a Marquès de Campo Sagrado, 22
- ANTIREPRÈSIVIA a Camp amb Pg. Geliu
- SERVEIS PÚBLICS I DRETS SOCIALS al Palau de Mar

VAGA UNIVERSITÀRIA

- > Dijous 28
  - 1 MANIFESTACIÓ UNITÀRIA
  - 2 12:30
  - 3 Plaça Universitat

MARXA CONTRA L'ATUR I LA PRECARIETAT

- > Dijous 28
  - 1 MARXA des de St. Vicenç dels Horts fins al Parlament
  - 2 previsions d'horari
    - 9h - Pl. de la Vila St. Vicenç dels Horts
    - 10h - Consell Comarcal St. Feliu de Llobregat
    - 13:00h - Pl. Catalunya (Cornellà)
    - 14:30h - Pl. de l'ajuntament l'Hospitalet
    - 16:30h - Pl. de Sants
    - 18:30h - Pla de Palau-Parlament

David Bou
@dvdbou

Plataformes unitàries del sector públic i assemblees de treballadores prendran els carrers de la ciutat durant tota la setmana.

VAGA DE FAM A TELEFÒNICA

Aprofitant la celebració del congrés de mòbils, la plataforma Marcos readmissió torna a la càrrega per exigir la readmissió d'aquest treballador de Telefónica que va ser acomiadat per baixes mèdiques el febrer de 2011. Cinc treballadors de la companyia van dur a terme una primera vaga de fam de 23 dies, el mes de novembre, per exigir la seva readmissió, però la multinacional es nega a readmetre'l, tot i que la justícia ha declarat el seu acomiadament nul i improcedent.

La plataforma ha anunciat una nova vaga de fam, que s'allargarà -com a mínim- durant tot el congrés i començarà el dia 23 de febrer a les quatre de la tarda al local sindical de Telefónica. La plantilla

de l'empresa ha convocat una vaga el 25 de febrer i fa una crida a concentrar-se a la plaça d'Espanya a les vuit del matí per desplaçar-se a les portes del recinte firal on se celebrarà el Mobile World Congress i fer una roda de premsa i una flashmob. La plataforma també ha convocat una assemblea oberta de lluites laborals el dimecres 27 a les sis de la tarda a la plaça d'Espanya.

'FEM-LOS FORA, JUNTES PODEM'

Aquest és el lema escollit per encapçalat la manifestació del dissabte 23 de febrer, impulsada per una àmplia amalgama d'assemblees de barri i d'organitzacions polítiques i sindicals. S'han convocat tres columnes de manifestants a les cinc de la tarda a diferents punts de la ciutat i totes elles confluiran a la plaça de Catalunya de Barcelona, indret des d'on arrencarà, a dos quarts de set de la tarda, la manifestació per reivindicar justícia social. La primera marxa partirà del Palau de Mar (seu del Departament de Benestar i Família de la Generalitat) i aplegarà les lluites en defensa dels serveis públics i els drets socials. La columna de lluites laborals es

trobarà al barri de Sant Antoni, al local sindical de Telefónica del carrer Marquès de Campo Sagrado, i la tercera marxa denunciarà la repressió i la impunitat policial concentrant-se a la cruïlla del carrer Casp i el passeig de Gràcia, el punt on Ester Quintana va perdre un ull arran de l'impacte d'una bala de goma disparada pels Mossos d'Esquadra durant la darrera vaga general.

UNIVERSITATS EN LLUITA

La darrera setmana del mes de febrer, els campus de les universitats públiques catalanes viuran l'inici d'un nou cicle de lluites, impulsat pels diversos col·lectius i assemblees que s'apleguen a la Plataforma Unitària en Defensa de la Universitat Pública (PUDUP). La setmana començarà amb diverses accions descentralitzades als centres, on es duran a terme jornades de formació, classes al carrer i tancades a les facultats, amb el propòsit de generar espais de confluència que potenciïn la vaga universitària convocada pel dijous 28 de febrer. L'assemblea de professorat de les universitats públiques catalanes també ha

acordat participar de la vaga, així com part de les plantilles de treballadors del Personal d'Administració i Serveis (PAS) dels campus. La manifestació unitària del 28 de febrer arrencarà a dos quarts d'una de la plaça Universitat de Barcelona i també es convoquen diferents mobilitzacions a les principals ciutats dels Països Catalans, responen a la convocatòria de vaga del Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC). Amb aquesta setmana de lluita, la PUDUP vol "donar una resposta a la situació d'emergència social que viuen els nostres centres educatius" i exigeix la fi de les retallades, la derogació de la Llei Orgànica de Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE), l'aturada de l'Estratègia Universitat 2015 i la retirada de les taxes universitàries imposades a l'inici del curs acadèmic actual.

MARXA CONTRA L'ATUR

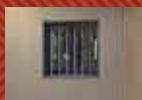
La coordinadora d'assemblees de persones aturades de Catalunya ha organitzat una nova marxa contra l'atur, la precarietat i per una renda garantida ciutadana, que sortirà de la plaça de la Vila de Sant Vicenç dels Horts el dijous 28 de febrer a les nou del matí. La marxa recorrerà el Baix Llobregat -passant per Sant Feliu, Cornellà i l'Hospitalet- abans de desembocar a la plaça de Sants, a dos quarts de cinc de la tarda. Posteriorment, les treballadores de Telefónica se sumaran a la protesta a la plaça d'Espanya i recorreran l'últim tram de la marxa pel centre de la ciutat de Barcelona fins a arribar al Parlament de Catalunya, a dos quarts de sis de la tarda.

Plataformes unitàries del sector públic i assemblees de treballadores prendran els carrers de la ciutat durant tota la setmana

Les organitzadores de la mobilització pretenen denunciar que, actualment, a Catalunya, hi ha més de 662.000 mil persones a l'atur i més de dos milions d'habitants que viuen per sota del llindar de la pobresa. També avancen que un 70% de les persones sense feina registrades esgotaran les prestacions contributives i els subsidis el novembre d'aquest any. Per tot això, fan una crida a "les persones aturades, els col·lectius en lluita i la ciutadania solidària" a sumar-se a la marxa i "lluitar per recuperar els nostres drets socials i ciutadans". Diverses assemblees de barri i moviments socials s'han adherit a la convocatòria i alguns sindicats i partits també donen suport a la mobilització. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

8

Les presons de Brians II i Lledoners al punt de mira per diverses denúncies de tortures

9

El 'lobby' bancari pressiona per reduir el contingut del text de la ILP hipotecària

INSTITUCIONS // LA PLATAFORMA PER L'AUDITORIA CIUTADANA DEL DEUTE ENGEGA PROCESSOS DE CONTROL A BARCELONA I A SANT JOAN DESPÍ

Transparència pressupostària: l'assignatura pendent dels ajuntaments

Durant les últimes setmanes, les pàgines dels diaris s'han omplert de casos de corrupció relacionats amb l'activitat de diversos ajuntaments catalans. Sabadell, Lloret de Mar o Sant Hilari Sacalm han estat notícia per les accions dels seus alcaldes. Manuel Bustos (PSC) i Xavier Crespo i Robert Fauria (CiU) estan sent investigats per diversos delictes de suborns, adjudicacions irregulars o tràfic d'influències, entre altres. En aquest context, la transparència de les institucions i l'accés a la informació sobre la seva comptabilitat s'han situat a l'epicentre del debat públic. Quin grau de transparència hi ha a Catalunya? Diversos indicadors mostren que molts dels ajuntaments catalans no posen a disposició de la ciutadania i en un format comprensible la informació relativa a les despeses i els ingressos municipals. Com a exemple, aquesta dada: només tres dels ajuntaments de poblacions catalanes amb més de 50.000 habitants publiquen informació sobre l'execució dels pressupostos a la seva web.

Dels nou ajuntaments catalans de nuclis de més de 100.000 habitants només dos fan públics detalls de l'execució pressupostària / ENRICO DURANI

Ramon Samblas
@La_Directa

El Laboratori de Periodisme i Comunicació per a la Ciutadania Plural, inscrit a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona, ha publicat diversos informes durant el 2012, que evidencien la poca voluntat política de posar els comptes municipals a l'abast de la ciutadania. Si bé és cert que tots els municipis d'entre 50.000 i 100.000 habitants publiquen els pressupostos a les webs dels ajuntaments, només un 8% donen detalls de l'execució pressupostària. Dels nou ajuntaments de nuclis de més de 100.000 habitants (l'estudi no avalua Barcelona ciutat), només dos fan pública aquesta informació.

L'Informe Anual de la Comissió Especial de Comptes, document on es reflecteix la gestió financera dels ajuntaments i de les empreses públiques que en depenen, només el publiquen els ajuntaments de Terrassa i Sabadell.

Agustí Colom, professor d'Economia a la Universitat de Barcelona i exsindic a la Sindicatura de Comptes (organisme públic encarregat de registrar aquests informes), aclareix: "No hi ha l'obligació legal de publicar aquests informes, només de presentar-los davant la Sindicatura de Comptes. El fet de publicar-los, però, seria una bona mostra de transparència en la gestió política". Colom, que és autor, entre d'altres, de l'Informe Crespo -que va detectar pagaments irregulars en la sanitat pública a l'exalcalde de Lloret de Mar i la seva dona-, creu que

"s'haurien d'adaptar els criteris de publicitat als nous temps. Aquests informes i liquidacions ja arriben en format telemàtic a la sindicatura i no suposaria un esforç extra penjar-los a Internet".

La transparència és un pas previ i simultani a la participació

Una altra dada preocupant sobre la transparència financera dins el grup de municipis més grans de Catalunya és l'absència total de notícies sobre les actuacions de les persones que integren el govern i de l'oposició als butlletins municipals i la manca d'explicacions dels càrrecs tècnics en afers relatius al rendi-

Experiències de participació veïnal

Entrega de la sol·licitud escrita de l'expedient dels pressupostos de l'ajuntament a Sant Joan Despí el 17 de gener

ment, el seguiment i el control dels pressupostos i els comptes locals.

Enric Pons, activista de la Plataforma per l'Auditoria Ciutadana del Deute (PACD), afirma que "la transparència és un pas previ i simultani a la participació. Permet que la ciutadania tingui informació per poder opinar. Som l'únic Estat europeu amb més d'un milió d'habitants que no té una llei de transparència aprovada. S'ha de dir que el fet de tenir legislació no vol dir, necessàriament, que s'apliqui, però, si més no, tindriem alguna via legal per poder lluitar. Des de la PACD, volem actuar com a facilitadors d'informació perquè es generin processos de participació ciutadana". Amb aquest sentit, neix l'Observatori Ciutadà de l'Ajuntament de Barcelona (OCAB), que pretén posar informació actualitzada sobre els afers relacionats amb el consistori barceloní a l'abast de la ciutadania mitjançant una pàgina web. Un dels objectius de l'OCAB és aconseguir que es faciliti aquesta informació en un llenguatge entenedor per fer-la més accessible.

OPACITAT A SANT JOAN DESPÍ

Un altre dels fronts oberts per la PACD és la lluita per conèixer els pressupostos municipals de Sant Joan Despí. El 17 de gener d'enguany, el mateix Pons es va dirigir a l'Ajuntament de Sant Joan Despí amb una petició per escrit on reclamava una còpia dels pressupostos municipals per al 2013 aprovats al ple de l'Ajuntament. Una setmana abans, ja els havia demanat al mostrador d'atenció al públic, sabent que tots els ajuntaments -un cop el ple aprova els pressupostos- estan obligats per llei a posar-los a l'abast de la ciutadania durant quinze dies hàbils. En el primer intent, només li van deixar veure un exemplar dels pressupostos, que va haver de llegir sobre un mostrador de dimensions reduïdes i dempeus. També va conversar amb l'interventor, que li va dir que el dret a la

consulta és il·limitat, però el dret de fer fotocòpies no.

La segona vegada, l'activista de la PACD va decidir anar-hi amb un advocat i fer la sol·licitud per escrit. La instància presentada per l'advocat de la PACD es va admetre a registre, però tampoc van lliurar la còpia dels pressupostos. Dies més tard, la corporació local va denegar la petició de Pons amb l'argument que no estava censat al municipi.

RESULTATS DE LA PRESSIÓ POPULAR

Davant la negativa de l'Ajuntament de facilitar una còpia dels pressupostos a una persona no censada al poble, el col·lectiu local del 15-M, Acampada Despi, va engagar una campanya amb taules informatives a les places i els carrers, on s'animava el veïnat a sol·licitar els pressupostos detallats al consistori. Gràcies -en part- a aquesta pressió, la corporació municipal va publicar per primera vegada diverses partides desglossades, amb una extensió d'unes 40 pàgines, de les més de 100 que té el pressupost d'enguany. Tot i que la publicació de part del pressupost s'ha vist com una victòria parcial, el grup impulsor de la campanya no dona la lluita per finalitzada. Sònia Farré, d'Acampada Despi, expressa la voluntat

La lluita per garantir més transparència continua oberta i l'acció de Sant Joan Despí s'ha vist replicada al Masnou

de continuar pressionant: "Hem vist que es poden aconseguir més coses i tenim pendent que se'ns lliuri la totalitat del pressupost; també necessitem els comptes d'anys anteriors per poder fer comparatives i ho necessitem en un format que es pugui treballar i no en un simple arxiu PDF. També necessitem vies de partici-

Mariona Ferrer, professora del Departament de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), ha estudiat onze municipis de Catalunya on s'ha promogut la participació de la ciutadania en els pressupostos o la seva consulta amb resultats força desiguals. De tots els casos estudiats, sobresurt el Figaró-Montmany per la quantitat de gent implicada en el procés i pel fet que la participació no s'atura en els pressupostos. Malgrat la minva dels recursos econòmics de l'Ajuntament regit per la Candidatura Activa pel Figaró des de l'inici de la crisi i el desgast que suposen els processos de participa-

tica canviant dels consistoris pot implicar modificacions o fer perillar la seva continuïtat", diu la professora de la UPF. Altres problemes són "la manca de mecanismes de rotació en la participació per garantir un flux de gent i també el fet que hi ha grups de població que no s'hi involucren, com les dones amb càrregues familiars, molta gent jove o les persones migrants", afegeix.

L'estudi també s'endinsa en casos on la transparència i la participació no ha passat de la declaració d'intencions, com és el cas de Sabadell. El PSC de la localitat va anunciar, l'any 1999, l'adopció del pressupost participatiu com a proposta electoral, fent referència -explícitament- a Porto Alegre, el municipi brasiler pioner en participació ciutadana. L'any 2010, el mateix equip de govern liderat per Manuel Bustos va rebre el premi de Transparència Internacional i el de la UAB per la transparència en la gestió municipal. El pas del temps, però, ha evidenciat que la realitat distava molt de les aparenances. L'any 2009, deu anys més tard de l'anunci d'adopció del pressupost participatiu, l'Ajuntament va engagar un mecanisme de consulta no vinculant anomenat Tallers Participatius, una iniciativa que se situava a anys llum de la promesa inicial. I, recentment, ha esclatat el cas Mercuri, on s'investiguen desenes d'irregularitats que esquisten de ple l'alcalde Manuel Bustos. ◀

Al Figaró-Montmany, la participació no s'atura en els pressupostos

ció i de consulta, els pressupostos participatius continuen i involucren més del 20% del veïnat. En el cas d'aquest petit municipi del Vallès Oriental, la participació del veïnat amb més de setze anys també s'ha estès al Pla d'ordenació urbanística municipal, el Pla local d'habitatge, al Pla de joventut o a la postura del municipi davant la independència de Catalunya, entre altres afers. A més, la presa de decisions col·lectiva s'empara en un reglament de participació ciutadana.

L'estudi de Ferrer també destaca les dificultats amb què es troben iniciatives com la del Figaró-Montmany. "Molts d'aquests processos estaven condicionats pel finançament de la Generalitat a l'època del tripartit i, sovint, depenen del lideratge de responsables polítics i tècnics que aposten per ells. La realitat polí-

La CAF governa al Figaró des de l'any 2003 i ha promogut diversos mecanismes de participació veïnal

pació de la ciutadania per influir en els pressupostos".

De moment, la lluita per garantir més transparència continua oberta. El 5 de febrer, l'Ajuntament va enviar una carta on denegava totes les peticions presentades per la ciutadania fruit de la campanya informativa amb l'argument que ja publicaven força informació a la web i posant un exemplar dels pressupostos a

disposició de la ciutadania a l'ajuntament perquè es pugui consultar.

Darrerament, l'acció de Sant Joan Despí s'ha vist replicada al Masnou. Animat pels avenços assolits al municipi del Baix Llobregat, un activista de la PACD ha presentat una petició per escrit per demanar una còpia dels pressupostos aprovats per l'Ajuntament del Masnou el 31 de gener d'enguany. ◀

+ info
www.ocab.es
www.infoparticipa.cat
www.elfigaro.net

AIXÍ ESTÀ EL PATI

PRESONS // UN INFORME DEL SÍNDIC DE GREUGES ADVERTEIX QUE ELS MALTRACTAMENTS FÍSICS I PSÍQUICS A BRIANS II NO SÓN UNA PRÀCTICA ESPORÀDICA NI AÏLLADA

Brians II i Lledoners al punt de mira per les denúncies de tortures

Quim Armengol
@La_Directa

La tortura i els maltractaments a les presons catalanes tornen a estar sobre la taula arran de la denúncia pública que han fet diverses persones preses i col·lectius de suport. Aquesta vegada, el pres José Antúnez Becerra ha estat qui ha posat en relleu la dura situació penitenciària.

Fa pocs dies que José Antúnez Becerra ha posat punt i final a la vaga de fam que va iniciar el 23 de gener a la presó de Lledoners (Sant Joan de Vilatorrada). Després de vint dies de no ingerir cap aliment i, per tant, trobant-se en un estat de salut complicat, el 14 de febrer, va ser traslladat a la presó de Ponent, cosa que va estroncar la vaga de fam. Els motius que el van dur a tirar endavant aquesta lluita van ser, entre altres, la situació d'aïllament en què es trobava a la presó de Lledoners. Antúnez exposa que la junta de tractament i la direcció li estaven aplicant mesures basades en "el rancor i l'odi", ja que li posaven traves per fer activitats, el discriminaven i era víctima "de tortura psicològica". El pres afegeix que l'estaven "matant de gana", ja que la dieta vegetariana és escassa i repetitiva, i que, dos mesos després de ser traslladat a Lledoners, encara no li havien enviat les seves pertinences.

El trasllat d'Antúnez cap a Ponent ha estat qüestionat pel seu entorn proper a causa del delicat estat de salut en què es trobava Antúnez i de la manca d'atenció mèdica durant tot el procés. De moment, Antúnez Becerra no reiniciarà la vaga de fam, tot i que se solidaritza "amb totes aquelles persones que han patit tortura". Cal recordar que el pres va ser condemnat a quasi dinou anys pels fets del motí de Quatre Camins de 2004. En aquest sentit, José Antúnez és part declarant del

judici contra tretze carcellers imputats per tortura després de l'esmentat motí. Un judici que se celebrarà el mes de maig a l'Audiència Provincial de Barcelona, després de l'aplaçament de l'octubre de 2012.

EL SÍNDIC ASSENYALA BRIANS II

Per altra banda, el 25 de febrer, dos dels carcellers imputats en una de les denúncies per tortures, presentada per Joaquín Manrique durant la seva estada a la presó de Lledoners, declararan al jutjat d'instrucció número 4 de Manresa. Les dues denúncies es van presentar l'any passat, arran de les greus situacions d'humiliació, pallisses i vexacions de què va ser víctima Manrique durant l'estada al Departament Especial de Règim Tancat (DERT) de Lledoners. Segons explica l'advocat del pres, Andrés García, el seu defensat va patir diverses lesions, entre elles, fractura de costelles, a conseqüència de les agressions rebudes.

José Antúnez és part declarant del judici contra tretze carcellers imputats per tortura després del motí de Quatre Camins de 2004

Cal recordar, que Manrique patia i pateix un càncer força complicat i que, segons denuncia, no està rebent les cures necessàries. Aquest estat de salut delicat el porta a reclamar la posada en llibertat immediata per causes humanitàries. Una possibilitat que el centre de Brians II -que és on es troba actualment- ha negat diverses vegades. Segons declaracions del seu advocat: "Es troba en una situació de patiment molt fort i la direcció del centre i el Jutjat de Vigilància Penitenciària no li

José Antúnez Becerra ha abandonat la vaga de fam que va iniciar el 23 de gener a la presó de Lledoners / DIRECTA MANRESA

concedeixen el tercer grau ni permisos perquè pugui passar la malaltia acompanyat de la seva família".

Brians II és una de les presons assenyalades recentment pels casos i les denúncies de maltractaments. Segons l'Informe de l'Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura 2012 del Síndic de Greuges publicat aquest gener, diverses persones preses manifesten que han estat maltractades a Brians II i coincideixen a relatar maltractaments físics i psicològics. Segons sentència el mateix informe: "La reiteració i la coincidència en la referència d'aquests episodis fan tómer que, en el cas del Centre Penitenciari Brians II, aquesta pràctica no sigui ni esporàdica ni aïllada".

La majoria dels casos de maltractaments i tortura tenen lloc als indrets més opacs de les presons, els DERT i els departament de sancions, on la vida penitenciària és molt més restrictiva. Altres irregularitats denunciades a la presó de Brians II són la manca d'identificació del col·lectiu carceller, els escorcolls arbitraris o la manipulació dels expedients disciplinaris, entre altres. ◀

Maltractaments a una presó d'Àvila

Noèlia Coteló Riverom, presa al centre penitenciari de Brieva (Àvila), va iniciar una vaga de fam que va estar a punt de costar-li la vida, ja que li va provocar un coma hipoglucèmic. Tot i que la seva vida ja no corre perill, Coteló continua en estat greu, amb fortes restriccions de comunicació i d'assistència mèdica després de denunciar diverses pallisses i abusos sexuals per part d'un carceller. Segons informa el comunicat fet públic per grups de suport i amistats, Noèlia ha rebut diverses pallisses de carcellers -una d'elles, amb el resultat d'un canell trencat-, li restringeixen les comunicacions, l'obliguen a dutxar-se amb aigua freda, li treuen mantes i roba d'abric i la mantenen aïllada amb només una hora de pati tota sola. "Tot això s'intenta emmascarar falsificant dades mèdiques, aïllant-la...", denuncia el comunicat. Noèlia porta cinc anys en règim d'aïllament, "cinc anys resistent a la privació sensorial, catalogada com a tortura blanca per l'ONU", continua el comunicat. Els grups de suport a la presa i les familiars han demanat la fi de les tortures i el trasllat de Noèlia cap a una presó de Galícia, on té la família.

DRETS // LA COMISSIÓ D'ECONOMIA DEL CONGRÉS ESPANYOL VOTARÀ EL PROJECTE DE LLEI EL 7 DE MARÇ

El 'lobby' bancari amenaça la ILP hipotecària

Gemma García
@gemma_g_fabrega

La pressió social va obligar al Partit Popular a admetre a través de la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) hipotecària el 12 de febrer. Més d'un milió de correus electrònics als diputats i les diputades del PP, milers de piulades a Twitter interpel·lant les representants, trucades a les seus del PP i concentracions davant del Congrés i de les seus del partit. Després d'aquesta victòria, arriba tot un repte: aconseguir que la ILP -per la dació en pagament amb efectes retroactius, la moratòria en els desnonaments i la reconversió de les hipoteques que no es poden pagar en pisos de lloguer social-, amb el suport de gairebé 1,5 milions de firmes, s'aprovi al Congrés espanyol. Milers de persones al carrer van donar-hi suport el dissabte 16 de febrer. És una tramitació per la via d'urgència i coincideix amb la proposta popular que ja s'està debatent a la cambra. Per tant, s'obre el procés d'esmenes a la ILP fins al proper 25 de febrer i es fusionaran les dues propostes. El 7 de març, la Comissió d'Economia del Congrés espanyol votarà el

projecte de llei. La PAH no dubta que el lobby de la banca espanyola pressionarà per rebaixar el text.

De fet, abans de l'aprovació del decret llei de 15 de novembre, el govern i la patronal de la banca havien mantingut diverses trobades. Tres dies abans, l'Associació Espanyola de Banca (AEB) va

Milers de persones van sortir al carrer per donar suport a la ILP hipotecària el dissabte 16 de febrer

emetre un comunicat que manifestava "el compromís, per raons humanitàries", de paralitzar els llançaments durant els propers dos anys en aquells casos en què concorrin circumstàncies "d'extrema necessitat" i citava com a exemple: malalties greus, dependència, edat elevada o criatures al càrrec. Així es va traslladar al decret llei del grup popular: una moratòria de dos anys i unes condicions tant reduïdes que exclouen gran part de les persones afectades. A més, la patronal de les caixes d'estalvi CECA va valorar positivament la mesura. Recentment, el pre-

sident de l'Associació Hipotecària Espanyola (AHE), Santos González, s'ha oposat a la dació. L'associació, integrada per bancs, caixes i cooperatives de crèdit, que controlen el 80% del mercat de préstecs hipotecaris, rebutja que "es canviï la morfologia de tot el sistema hipotecari" pel "petit percentatge" de persones que han de ser desnonades.

Tot i la pressió que exerceix la banca espanyola, cap entitat no figura al registre voluntari de lobbistes d'Europa. El vicepresident de la Comissió Europea, Siim Kallas, ja va denunciar que, en general, hi faltaven moltes empreses espanyoles. El registre espanyol és inexistent. Alhora, l'òrgan que ha d'exercir el control sobre les entitats, el Banc d'Espanya (BdE), està en entredit. El 7 de gener, l'Associació d'Inspectors del BdE va denunciar irregularitats en els processos de supervisió de les entitats financeres. ◀

Lobby: Grup de persones influents que intenta activament de persuadir els poders públics, especialment els legisladors, perquè afavoreixin els seus interessos.
(Diccionari de l'Enciclopèdia Catalana)

Associació Espanyola de Banca (AEB)

Banco Santander, BBVA, Banca March, Banco de València, Banco Gallego, Banco Popular, Banc Sabadell i Banesto són alguns dels principals bancs associats a l'AEB. En total, una norantena. El president és Miguel Martín, un vell conegut en el sector financer. Va iniciar la seva carrera el 1968 ingressant a l'estructura administrativa franquista. El 1976, va treballar pel Banc Mundial (BM) a l'Amèrica Llatina, sacsejada per les dictadures, fins que, un any més tard, va ser designat com a director executiu en representació de l'Estat espanyol, Itàlia i Portugal. Va ocupar responsabilitats institucionals amb la UCD i amb el PSOE. El 1983, inicia la seva trajectòria al Banc d'Espanya, del qual va ser subgovernador el 1992.

El número dos, el secretari general de l'associació, és el representant de la banca que va qualificar la legislació hipotecària d'eficaç davant d'Ada Colau, de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH), i va afirmar que la dació podria "pertorbar la cultura del compliment de les obligacions dels deutors" a la Comissió d'Economia del Congrés espanyol: Javier Rodríguez Pellitero. Durant deu anys, va treballar a la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV), on va arribar a ser director dels serveis jurídics de l'organisme supervisor. El 2010, el va fitxar l'AEB, però, un any abans, el van citar a declarar pel cas Fórum i Afinsa, empreses acusades de funcionar com a entitats financeres sense ser-ho, fruit d'una presumpta negligència de l'Estat. Pellitero havia redactat un dels darrers informes que tractava d'eximir la CNMV de qualsevol responsabilitat. Finalment, però, l'Audiència Nacional espanyola va desestimar la demanda de responsabilitat. L'AEB forma part de la Federació Bancària de la Unió Europea, que sí que consta al registre de lobbys europeus.

Confederació Espanyola de Caixes d'Estalvi (CECA)

És l'homòloga de l'AEB, però agrupa les caixes d'estalvi -avui bancaritzades- i, a més de ser patronal, fins fa menys d'un any, tenia estatut de caixa d'estalvis. Reuneix entitats com CaixaBank o Bankia i es va sotmetre a una remodelació, quan, el mes de març de 2012, va aprovar iniciar els tràmits per crear un banc on traspassar els actius i passius financers. Ara, CECABank s'encarrega de desenvolupar tots els serveis financers i CECA se centra en la seva funció de patronal i de lobby en defensa dels interessos del sector. El 2010, va escollir com a president i per unanimitat el màxim responsable de La Caixa, Isidre Fainé.

Fainé es va iniciar en el món de la banca com a director general del Banco Atlántico el 1964. La Caixa el va contractar com a subdirector general el 1978 i va continuar ocupant diversos càrrecs fins que va aconseguir la presidència de l'entitat, el 2007, quan va dur a terme una intensa expansió financerà. Va cursar part del seu estudi a l'escola de direcció d'empreses de l'Opus Dei IESE. Actualment, també és vicepresident de l'empresa Abertis, Telefónica, Repsol i Aigües de Barcelona, així com d'European Savings Bank Groups (ESBG), una associació registrada com a lobby europeu.

CARA A CARA

Quins Països Catalans?

En un moment en què el debat independentista és a l'agenda tant dels partits polítics com de la societat civil, és indefugible qüestionar-se, també, el model de país que volem: posar per davant de tot la unitat dels Països Catalans o aspirar a una solució intermitja però més *realista*?

Quin Estat volem?

Pau Comellas Prat
CUP Sabadell
@Pau_CP

Quin model d'organització territorial volem? Amb quines de les institucions actuals ens quedarem i quines hauríem de parir de bell nou? Volem un poder legislatiu unicameral -una Assemblea o Congrés Nacional Popular- o bicameral, per tal de representar-hi, quan arribi el moment, tots els territoris dels Països Catalans? Quin paper hauria de jugar, abans i després de la secessió, l'Assemblea de Regidors dels Països Catalans? Quins altres mecanismes necessitaríem per tal d'assegurar una forma d'integrar la resta dels Països Catalans quan arribi el moment? Amb quins mecanismes de participació popular ens volem dotar, i quin sistema electoral proposaríem? Quins tipus d'impostos haurà de recaptar el nou estat, amb quins tipus impositius i quina progressivitat? Volem una renda bàsica? Quin control ha d'exercir el nou estat sobre la banca, les finances i les grans empreses? Quins sectors

dentista ens posem les piles: no podem deixar que sigui la dreta catalana regionalista ni la pseudoesquerra acomodada en el sistema actual qui defineixin el model d'un estat que tants i tants anys fa que somiem. Hem de ser nosaltres. Per una banda, hem de definir com volem que sigui la futura República Catalana. I per l'altra, hem d'assegurar-nos que serem presents en tots els àmbits on hi haurà brega: al carrer, amb els moviments socials i les lluites obreres, en assemblees populars i democràtiques com l'ANC, i en les institucions, des dels ajuntaments fins al Parlament.

Per ser-hi hem d'anar-hi, anar-hi i anar-hi. I penso que qui hi ha d'anar, amb la implicació i el suport de tot el moviment, és la Candidatura d'Unitat Popular. Cal que l'enfortim, cal que creixi la seva estructura nacional, que creixi la seva militància i que creixi en horitzontal per tot el territori; cal capacitar-la perquè pugui liderar la lluita pel model d'estat independent, social i popular que volem.

La feina és ingent i gens fàcil, però no ens ha de fer mandra ni basarda, sinó tot el contrari: la possibilitat d'avançar cap a una societat nova i una terra lliure ens ha de donar forces i generar confiança, il·lusió i esperança. ◀

Regionalisme?

Pau Belda
Enginyer químic i músic
@La_Directa

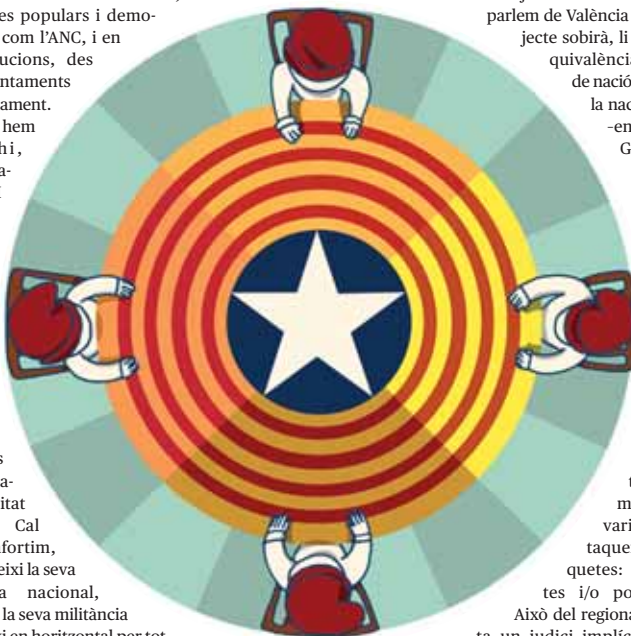
Un fantasma recorre l'Esquerra Independentista: el fantasma del confederalisme. Valencianes des del nord, des del sud, des de terra endins i fins i tot des de mar enllà parlen del mateix: subjectes polítics diferents. A alguns catalans -de Barcelona, de València- els entra mal de cap de només imaginar-ho: això és renunciar a la reunificació de la nació catalana! I no els falta raó: les nacions modernes existeixen com a subjectes sobirans únics. Si parlem de València com a subjecte sobirà, li donem l'equivalència pràctica de nació i invalidem la nació catalana -entesa fins a Guardamar- com a unitat política. Ras i curt.

d'un conjunt més ample. Dins d'una nació, el terme regió s'utilitza per a referir-se a espais homogenis però sense una diferenciació forta - en general serien espais que comparteixen llengua, cultura, evolució històrica, estructura socioeconòmica i consciència de pertinença a una unitat superior-; podrien ser les vegueries a Catalunya.

És arxiconeguda l'afirmació que diu que el pessimisme de la intel·ligència ha de ser esmenat per l'optimisme de la voluntat. Algú ho interpreta així: encara que a l'anàlisi de la realitat valenciana (intel·ligència) el catalanisme apareix o amplament negat -com a anticatalanisme sociològic- o incapaç de generar adhesió (pessimisme), la creença en la possibilitat d'una revifalla catalanista (voluntat) genera optimisme. Ací el possibilisme es mostra com una doble realitat: com a element sentimentalment reconfortant i com a element anestesiant i paralitzant.

Si parlem de València com a subjecte sobirà, invalidem la nació catalana com a unitat política

Com que és possible, no cal adequar res, només continuar fent el mateix. Podem aprofundir en la consigna: la intel·ligència ens ho dona tot, el pessimisme i l'optimisme. De l'anàlisi de la realitat (intel·ligència) derivem tant els elements dominants (pessimisme) com la seua negació -real i existent ja, o potencial i plantejable com a alternativa- (optimisme). Identificar els elements contrahegemònics que hi ha a la societat valenciana ens fa ser optimistes i activa la nostra voluntat. I en plena crisi hi ha múltiples elements contrahegemònics. L'optimisme naix de la intel·ligència i la voluntat de l'optimisme. Siguem, doncs, optimistes però no a pesar de la realitat sinó precisament a partir d'ella. ◀

/ MANUEL CLAVERO

La feina és ingent i gens fàcil, però no ens ha de fer mandra ni basarda, sinó tot el contrari

estratègics de l'economia és imprescindible de nacionalitzar? Quin tipus de finançament hauran de tenir els municipis? Exèrcit: sí o no, i per a què? I què en fariem, dels Mossos? Els deixariem com fins ara, o els hi posaríem la boina recta perquè comencin a veure-hi millor *per l'esquerra*? Quines consultes populars caldrà fer en el procés constituent? Si la Unió Europea decidís admetre Catalunya, no hauríem de proposar que això ho decidís el poble català a través d'un referèndum (i evidentment, fer campanya pel No)? Etcètera, etcètera, etcètera.

Més enllà de les nostres viles i ciutats, i més enllà de les dinàmiques polítiques del dia a dia, crec que és important que la CUP i el conjunt de l'Esquerra Indepen-

El contraargumentari és variat. Hi destaquen dues etiquetes: regionalistes i/o possibilistes. Això del regionalisme porta un judici implícit: el País Valencià és una regió (de la nació catalana). Des de diferents disciplines s'han donat diferents definicions de regió; el que interessa posar de relleu d'elles és que una regió és qualsevol cosa: la UE, l'orient mitjà i les comarques centrals poden ser titlades de regió. És en termes relatius on cobra sentit; una regió sols existeix com una part integrant

PERSPECTIVA

La definició dels riscos a la seguretat a Catalunya

/ ROUSE

Tica Font

Institut Català Internacional
per la Pau
@La_Directa

Es debats sobre seguretat giren al voltant del concepte de seguretat humana, en el qual la seguretat queda inextricably unida al benestar de les persones, i implica que totes les persones puguin tenir la capacitat de satisfer les seves necessitats bàsiques en un entorn mediambiental segur. Aquest enfocament amplia el terme seguretat a la seguretat econòmica, alimentària, de salut, mediambiental, personal, política i comunitària. El concepte mostra que tots els éssers humans estem profundament interconnectats en un escenari global on les principals amenaces sorgeixen per la manca de desenvolupament humà, educació, salut, igualtat o respecte als drets humans.

Aquest enfocament de seguretat humana es formula a partir de dues reflexions: qui és el subjecte de la seguretat, produint un canvi en el mateix, des de l'estat a l'individu; i l'altra es refereix a quina seguretat o quines són les amenaces davant les quals cal protegir-se.

El subjecte de la seguretat són les persones, els ciutadans i ciutadanes. La qüestió a definir serà de què ens hem de protegir?, quines són les amenaces o els riscos a la seguretat? Caldrà definir i consensuar els riscos o amenaces a la seguretat que tenim les persones quan

estem dintre del nostre territori, quan estem en un tercer país o quan ens trobem en un entorn virtual. Les amenaces més comuns recollides en diverses estratègies serien, primer, la delinqüència organitzada, que en totes les seves diverses formes apareix allà on es poden obtenir beneficis econòmics, sense veure's afectat per les fronteres. El tràfic de drogues, la delinqüència econòmica, tràfic d'éssers humans, d'armes, l'explotació sexual de menors, pornografia infantil, delictes violents, blanqueig de diners, la falsificació de documents i corrupció (que constitueix una font d'inseguretat i amenaça als fonaments de l'Estat de Dret i del sistema democràtic), són algunes de les formes en les que

El subjecte de la seguretat són les persones, els ciutadans i ciutadanes

la delinqüència organitzada es manifesta. Segon, la ciberdelinqüència, que representa una amenaça global, utilitzant mitjans tècnics, informàtics i transfronterers atacant els sistemes d'informació amb finalitats econòmiques, polítiques o geoestratègiques. Tercer, la violència directa, com pot ser la delictiva, la violència de grups radicals, la violència en esdeveniments esportius o d'altres, la violència de grups juvenils, etc. Quart, els desastres naturals o cau-

sats per l'ésser humà, com incendis forestals, inundacions, sequeres, fallades en el subministrament d'energia o aigua, fallades en la tecnologia de la informació i comunicació (caiguda d'Internet), etc. Cinquè, els accidents de trànsit, que costen la vida a milers de persones anualment. Sisè, el terrorisme, en referència als atemptats que per diverses raons segueixen la vida humana i destrueixen valors.

Per fer front a aquestes amenaces, els estats elaboren estratègies i polítiques públiques de seguretat. Qualsevol estratègia de seguretat ha de tenir uns principis rectoros com la protecció dels drets i llibertats de les persones, el respecte a l'Estat de Dret i la justícia o el respecte a la privacitat; el diàleg com a mitjà per resoldre diferències en consonància amb principis com la tolerància, respecte, llibertat d'expressió, etc.

Les accions que es posin en marxa, haurien d'estar sotmeses al control democràtic i judicial, les actuacions haurien de ser eminentment de prevenció i d'anticipació i haurien de contemplar actuacions d'intercanvi d'informació i de cooperació operacional i judicial entre els diversos cossos responsables a tots els nivells, tant en l'àmbit local com internacional.

A partir d'aquí podrem discernir quina és la millor manera per a fer-los front i el debat no se centrarà en si cal tenir un exèrcit català o no, sinó quina és la millor resposta per fer front als riscos a la seguretat que tenim. ◀

CANVI DE RUMB

Nous passos cap a l'autogestió jurídica

Secretaria Jurídica
CNT-AIT Barcelona
@La_Directa

La Secretaria Jurídica del sindicat CNT-AIT de Barcelona ha presentat recentment una reclamació de quantitats i una petició de nul·litat de sancions al Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació. La primera, en solidaritat amb un treballador que va acudir a les assessories gratuïtes del sindicat; la segona, en resposta al tracte de l'empresa GINOS, pertanyent al grup VIPS, cap a un afiliat de la nostra secció sindical. Ambdós procediments es van emprendre sense advocat ni advocada, però amb la supervisió de la Secretaria Jurídica.

En el primer cas, un treballador va demanar assessorament legal per a plantar cara a l'abús al qual el sotmetia l'empresa, que amagava la relació laboral amb ell escudant-se en un contracte mercantil. Es va estudiar el cas i després de recollir les evidències del frau, gràcies a la col·laboració del treballador, la Secretaria Jurídica va redactar la denúncia per reclamació de quantitats.

L'obvietat de la situació il·legal era tal que l'empresa, A Plus Field Màrqueting SL, no ha pogut sinó accedir a la reclamació, pagant el total requerit.

La Secretaria Jurídica del sindicat CNT-AIT de Barcelona ha presentat recentment una reclamació de quantitats i una petició de nul·litat de sancions al Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació

En el segon cas, l'empresa GINOS, amb la que el sindicat té obert conflicte per l'acomiadament d'un company i la imposició de l'anomenat "Desafiament 2013", va sancionar un dels membres de la secció sindical al·legant que un dia no es va presentar al seu lloc de treball i que un altre va rebre queixes de clients; fets que suposen, respectivament, una falta greu i una altra lleu.

Davant de casos com aquests, creiem que l'autogestió jurídica és una realitat, amb el convenient suport i assessoria legals.

IMPRESSIIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

La llibertat dels altres

Pepe Castellort
Barcelona

Fa poc la meua consciència es preguntava: fins quan s'ha de lluitar si els altres no volen o no són capaços?

Aquí em trobo amb una contradicció. Crec que, com diu la dita popular, "la llibertat d'un acaba on comença la dels altres" i, per tant, s'ha de respectar la gent que no s'interessa per aquelles coses que li afecten tan directament a la seva vida com la política, l'economia, l'ecologia, les injustícies socials, etc. Però, què succeeix quan la seva llibertat de no moure fitxa coarta la llibertat dels altres? On està l'equilibri?

A vegades, tal com hem vist al llarg de la història, és necessària la participació d'una nació sencera per assolir canvis i progressar. En la nostra societat actual, un individu sol no pot ser plenament lliure sense el suport i la força de la resta. Quan el conjunt falla, passem de ser aliats a ser les nostres pròpies cadenes. Què hem de fer aleshores? ◀

Evo morales, referent?

Santi Andalus
Lliçà d'Amunt

He pensat molt abans de decidir-me a enviar aquesta carta, ja que l'article de Marta López a la secció Perspectiva del núm. 304 titulat

"Evo Morales, referent?" té, malgrat tot, una virtut: no deixar-nos caure en el conformisme, mantenir el nivell d'autoexigència i, sobretot, no perdre el nord de la fi última dels nostres objectius.

Ara bé, una crítica tan destructiva i tan total, no es pot enllestir en 2.500 caràcters, requereix ampliar la informació i demostrar les acusacions tan greus que hi conté.

Evo Morales segur que no és la solució, res mai ho és, però s'haurà de valorar l'avenç que ha representat per a les classes populars i els indígenes l'arribada al poder del Moviment al Socialisme i, naturalment, denunciar les insuficiències, les contradiccions i les renúncies que tot procés polític de moviment social arrossega.

Precisament cal fer tot allò per fer evolucionar el moviment des dels errors, però no per destruir-lo. ◀

Espionatge

Josep M. Loste i Romeu
Portbou

Tota això dels suposats casos d'espionatge no és més que una estratègia de la distracció del govern central en una doble vessant. D'una banda, per igualar el procés sobiranista de Catalunya i desprestigiar-lo i, per l'altra, per evitar parlar de la crisi brutal que patim i dels suïcidis immobiliaris. Tot això de l'espionatge fa la pinta de ser una gran manipulació massiva de les clavegueres de l'Estat per tal d'empudegar-ho tot. Els catalans hauríem d'evitar caure en el parany. ◀

PENSEM

Escrache

Juanjo Nora
@jjnora

Hi ha circumstàncies, com aquesta crisi criminal, en les quals el suïcidi és el major acte d'amor per la vida que es pot fer. El desig de viure de les persones que prenen aquesta decisió és tan immens que, davant la perspectiva d'una existència de misèria, enfrontats a la incertesa de no poder oferir res més a la vida i a les persones estimades que l'habituen, amb la convicció de convertir-se en ombres, prefereixen abandonar-la.

El fet en si del suïcidi està, a més, ple d'un últim gest de rebel·lia i resistència vers la condemna a la indignació decretada pel sistema i les seves mans executores. El sistema confrontat a les seves contradiccions de la manera més crua. Però que ningú s'equivoqui: no hi ha èpica en què la gent mori desesperada per viure. Només tristesa. I el fàstic més indicible.

Que en aquests moments històrics hi hagi persones que decideixen immolar-se perquè li arrabassen casa seva, la feina, la dignitat, és una tragèdia. Que hi hagi qui ho fomenti, encobreixi i animi, és una vesània terrorista que no pot quedar sense resposta. Que una majoria de la societat miri cap a una altra banda i ho permeti, és covardia, desídia i por.

No hi ha èpica en què la gent mori desesperada per viure; només tristesa i el fàstic més indicible

La primera victòria d'aquesta guerra serà quan ningú, mai més, no mori al nostre costat perquè ignoràvem que volia viure i no podia. Es fa necessària una profunda reflexió. Un *escrache* davant del mirall. ◀

COM S'HA FET...

Aquesta setmana i en paral·lel al famós procés *Dafo* de millora del col·lectiu que vam emprendre ja fa molt, en una altra dimensió podríem dir, hem fet una assemblea de responsalies per a reactivar aquest àmbit que considerem fonamental per al bon funcionament del projecte. Hem d'agrair molt al Jose que va agafar aquesta

feixuga tasca i se la va carregar a l'esquena i d'aquí va sortir aquesta assemblea que esperem que doni un nou impuls als nuclis de la DIRECTA al territori. Així que ja sabeu, si la DIRECTA no té presència al lloc on viviu ara és el millor moment de començar a fer-hi quecom. Pœu-vos en contacte amb nosaltres. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

JORDI BORRÀS

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona

www.directa.cat

directa@setmanaridirecta.info

Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

creative commons LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.

NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuiu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'antena. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il·lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaderns d'Il·lacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Laia Gordi i Oriol Andrés **Expressions** Anna Pujol, Mireia Chavarria i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Gall i Muriel Comas **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Carlos Villafranca **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 19

MIRALLS

Francesco Indovina

"La bombolla immobiliària és un exemple brutal de la ineficiència del mercat"

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Una penyora fiscal per a la transparència pública

pàg. 6 i 7

Millor vius que fòssils

Silenciosament, amb secretisme, les administracions públiques han començat a concedir permisos per a l'estudi de l'extracció de gas de pissarra mitjançant fractura hidràulica ('fracking'). La resposta ciutadana no s'ha fet esperar i cada cop són més les veus que qüestionen els beneficis d'aquesta tècnica d'extracció d'hidrocarburs no convencionals i que posen en relleu els impactes que pot tenir sobre el medi ambient, la salut o el paisatge. Un cop feta la denúncia inicial, s'imposa una reflexió en profunditat. Tot seguit, intentem posar xifres concretes als perills del 'fracking' i valorar la seva necessitat des de la perspectiva del model energètic que necessitem –i que ja és possible– per no hipotecar el nostre futur.

Lourdes Berdié
afons@directa.cat

A Riudaura, un petit poble de la Garrotxa inclòs al Pla d'Espais d'Interès Natural de Catalunya, es van assabentar casualment de la concessió de permisos per fer treballs de prospecció i avaluació de la viabilitat de l'extracció de gas de pissarra del subsòl a través de la fractura hidràulica (fracking). Un bon dia, un veí va trobar pintura blava als troncs dels arbres de les seves terres. L'empresa autoritzada a fer les prospeccions, la britànica Teredo Oil Limited, marcava el territori. Tenia el permís de la Generalitat de Catalunya (DOGC, núm. 6266, 4/10/2012).

La reacció ciutadana no es va fer esperar. El 24 de novembre, a Cervera, una vintena d'entitats van constituir la Plataforma Aturem el Fracking (PAF). Convocada pel Grup de Defensa del Ter, el Fòrum l'Espitllera i el Grup de Defensa del Medi Natural, la PAF aglutina entitats socials i de defensa del medi natural, com Ecologistes en Acció, IPCENA, Enginyers Sense Fronteres, Som lo que Sembrem o Slow Food-Lleida; partits polítics, com ERC, ICV-EUiA, les CUP o SI; sindicats agraris, com la Unió de Pagesos; i també personal tècnic de l'administració i veïnat de les poblacions afectades. Amb el lema *Millor vius que fòssils!*, les integrants de la plataforma s'uneixen per fer front comú amb l'objectiu de demanar la prohibició del fracking, promoure el debat i iniciar un canvi real en el model energètic vigent.

A diferència del projecte concedit a Teredo Oil (que afecta les comarques del Ripollès, la Garrotxa i Osona), en el cas dels projectes Darwin (la Segarra, la Noguera, el Solsonès, l'Anoia i l'Urgell) i Leonardo (Osona i Berguedà), concedits a Montero Energy (BOE, núm. 33513, 04/10/2012), la població ha tingut més temps per reaccionar. Les entitats s'han coordinat per presentar al·legacions davant la Direc-

ció General d'Energia de la Generalitat de Catalunya. De moment, més d'una trentena de municipis han presentat al·legacions o mocions contra el *fracking i cada vegada són més. En total, a Catalunya, gairebé un centenar de pobles (218.000 hectàrees) estan afectats. Al País Valencià, hi ha prospeccions concedides als Ports i el Maestrat (vegeu DIRECTA 296 i 303).

En què consisteix el 'fracking'?

El gas que es vol prospectar a Catalunya no és un gas convencional (de fàcil accés), sinó gas de pissarra o *shale gas*, que es troba en roques de baixa porositat i permeabilitat, cosa que fa que es requereixin tècniques d'extracció complicades i agressives. Tot i que encara no hi ha dades directes sobre el rendiment energètic de l'extracció de gas de pissarra, en el cas d'altres hidrocarburs no convencionals acostuma a

Els hidrocarburs no convencionals produeixen com a molt cinc vegades l'energia invertida en la seva extracció

ser molt baix. Així doncs, aquests combustibles presenten una Taxa de Retorn Energètic (TRE) molt baixa, com a màxim de 5 (és a dir, com a molt, produeixen cinc vegades l'energia invertida en la seva obtenció). En una societat rural, únicament es necessiten TRE de 5 a 10, però en la societat actual no podem baixar d'una TRE de 20.

El fracking o fractura hidràulica consisteix a fer una perforació vertical fins a arribar a la capa de pissarra, que es pot trobar a una fondària d'entre 400 i 5.000 metres. Un cop s'arriba a aquesta capa, es fa una perforació horitzontal d'una mitjana d'1,5 km. El

gas es troba distribuït entre les capes de pissarra en forma de bombolles molt petites i inconnexes. Per aconseguir alliberar-lo, s'han de fracturar les capes de roca, per la qual cosa es necessiten grans quantitats d'aigua i de sorra barrejades amb productes químics. Aquesta mescla s'injecta a gran pressió des de la superfície. Una part del fluid obtingut, entre el 15% i el 80%, es fa retornar a la superfície i s'emmagatzema en una bassa precària a l'aire lliure, per destriar el gas de la resta. La part restant roman al subsòl.

Cada plataforma de perforació pot accedir a una petita àrea del jaciment. Per tant, es necessiten diverses plataformes (sis de mitjana) per accedir a un sol jaciment. El terreny ocupat en superfície cal que sigui prou ampli per permetre el desplegament i l'emmagatzematge dels fluids i per les operacions de fractura i perforacions horitzontals.

Els riscos

El fluid que retorna a la superfície és altament contaminant perquè, a més dels productes químics afegits a l'aigua per afavorir l'alliberament del gas, pot contenir altres productes del subsòl, com metalls pesants (mercuri, plom, etc.) i elements radioactius, (radó, radi o urani), que també poden ser conduïts a la superfície amb el fluid de retorn. Les empreses al·leguen que aquestes substàncies facilitadores de l'extracció només constitueixen un 2% de l'aigua que s'injecta, però no expliquen que, moltes vegades, es necessiten diverses injeccions i que, per tant, es produeix un efecte acumulatiu (en un primer procés de fracturació, una plataforma pot utilitzar entre 1.000 i 3.500 tones de productes químics).

D'altra banda, l'emmagatzematge del fluid en superfície implica un perill de filtració de l'aigua contaminada, que pot arribar a les aigües subterrànies o ser arrossegada per la pluja. Aquesta aigua s'hauria de tractar com el que és, un residu perillós. Una bassa d'aquest estil tristament famosa a l'Estat espanyol va ser la de l'empresa minera sueca Boliden a Aznalcóllar, protagonista del vessament d'aigües i llots tòxics que va afectar l'àrea d'influència del Parc de

Doñana l'any 1998. La llista de substàncies químiques que componen aquest còctel és llarguíssima. Moltes d'elles són cancerígenes. Però, a més, moltes altres són desconegudes, ja que no es fan públiques. Una altra qüestió que cal tenir en compte és que la fractura hidràulica requereix grans quantitats d'aigua. Només durant el primer procés de fracturació, una plataforma de sis pous pot necessitar entre 54 i 174 milions de litres d'aigua (per fer-nos-en una idea, 1 milió de litres equival a 1 hectòmetre cúbic, aproximadament, la quantitat d'aigua que cabria en una

Només durant el primer procés de fracturació, una plataforma de 'fracking' pot necessitar entre 54 i 174 milions de litres d'aigua

piscina de la mida del Camp Nou). Així mateix, hi poden haver fuites d'aigua des dels pous d'extracció (per exemple, cap a fonts locals d'aigua potable) o bé vessaments durant la manipulació i el transport dels fluids. I com que molts dels compostos emprats més sovint són volàtils, es pot produir contaminació atmosfèrica des de les basses i durant els processos de manipulació.

La situació als EUA i a Europa

Els Estats Units són un referent pel que fa a l'explotació per fractura hidràulica de jaciments de gas no convencionals. La tècnica es va posar en marxa gràcies, en part, a la introducció d'exempcions del compliment de la llei de l'aigua neta (*Clean Water Act*) per intermediació de Dick Cheney, en aquell moment vicepresident. Més tard, però, Nova York i Nova Jersey van aprovar moratòries a l'ús massiu del *fracking* i algunes ciutats, com Buffalo City (Nova York) i Pittsburg (Pensilvània), fins i tot van prohibir la tècnica a causa de l'oposició social i les possibles contaminacions associades. Actualment, la United States Environmental Protection Agency està ulti-

mant un estudi sobre els impactes potencials de la fractura hidràulica sobre l'aigua potable (www.epa.gov/hfstudy). Al Regne Unit, el Centre Tyndall per la Investigació sobre el Canvi Climàtic ha elaborat un informe sobre els efectes del *fracking* al medi ambient i sobre el canvi climàtic. Segons aquest informe, l'extracció de gas de pissarra suposa un risc significatiu de contaminació de l'aigua subterrània i superficial i cal aplicar el principi de precaució, "com a mínim, fins que l'Agència de Protecció Ambiental americana hagi publicat els seus resultats i, depenent d'aquests, potser durant més temps".

A la Unió Europea, la Comissió de Medi Ambient, Salut Pública i Seguretat Alimentària del Parlament Europeu va encarregar un estudi sobre l'impacte de l'extracció de petroli i gas pissarra mitjançant la tècnica de la fractura hidràulica en el medi ambient i la salut humana (informe Wuppertal). El text alerta dels riscos mediambientals d'aquesta tècnica i dels seus minsos beneficis potencials. Tanmateix, no hi ha una posició conjunta en el si de la Unió Europea. El novembre passat, el Parlament Europeu va rebutjar una iniciativa per prohibir el *fracking*. La decisió correspon als estats membres.

La situació a l'Estat espanyol

Tant Montero Energy com Teredo Oil han sol·licitat permisos d'investigació per fer prospeccions mitjançant fractura hidràulica. Malauradament, però, les administracions públiques han facilitat molt poca informació sobre aquesta concessió de permisos. De fet, han estat les organitzacions socials interessades en la qüestió les encarregades de proporcionar informació als municipis afectats.

En trobem un exemple a Cantàbria. Allà, diferents organitzacions ecologistes i socials han presentat recursos contra l'atorgament de permisos d'investigació a empreses que volen utilitzar el sistema de fractura hidràulica. En alguns ajuntaments, com el de Ruente, s'han aprovat mocions municipals en què se sol·licita la

revocació dels permisos d'investigació al govern de Cantàbria i, de fet, l'executiu autonòmic està elaborant una llei per prohibir el *fracking* al seu territori. A Catalunya, malgrat les al·legacions presentades per alcaldes i consells comarcals afectats, la Generalitat no ha facilitat els projectes d'exploració presentats per les empreses. D'acord amb la directiva europea 2011/92/UE, a més, els permisos concedits haurien d'haver anat acompanyats d'una avaluació de l'impacte ambiental de les eventuals prospeccions. De moment, el govern català ha anunciat la creació d'un grup de treball interdepartamental per elaborar un informe sobre les reserves de gas de pissarra existents a Catalunya i sobre els riscos i les oportunitats associades a la seva explotació. Al seu torn, el govern espanyol ha dit que està d'acord amb l'explotació a través del *fracking*, legislada i controlada.

I tot això per què?

Les administracions s'emparen en el fet que només han concedit permisos d'investigació. En alguns casos (l'exlehen-dakari basc Patxi López), s'ha esgrimit la necessitat d'assolir l'autosuficiència energètica, un argument que també ha utilitzat la indústria implicada. Tanmateix, això és compatible amb l'atorgament de concessions a una empresa nord-americana i una altra de britànica? Quins són els acords –si n'hi ha– sobre una eventual explotació? I, en qualsevol cas, com es pot parlar d'autosuficiència si tenim en compte les característiques de funcionament del mercat del gas, que no obliga que el gas es quedi al territori on s'extreu? Això només passaria si hi hagués una legislació que hi obligués, però no és el cas.

La utilització de gas de pissarra es planteja, a vegades, com la via de transició cap a un futur energètic baix en carboni. Però, d'acord amb l'informe Tyndall, hi ha poques proves que demostrin que el gas pissarra pugui servir efectivament per assolir aquest objectiu. Al marge de les seves repercussions socials i mediambientals, l'extracció de gas de pissarra només implicaria un retard en la necessària aposta per una transició energètica.

El mètode extractiu basat en la fractura hidràulica és una tècnica que genera nombrosos problemes ambientals

Keith Srakocic

Canonades d'un pou construït als anys 80 per fer prospeccions de gas a Riudaura - **Maria Campuzano**

Cap a un canvi de paradigma energètic

Més enllà de la denúncia dels riscos del 'fracking', s'imposa una reflexió sobre el model energètic desitjable i possible. En parlem amb Pablo Cotarelo, enginyer de mines i coordinador del llibre *Agrietando el futuro. La amenaza de la fractura hidráulica en la era del cambio climático* (Libros en Acción, 2012), i amb Eudald Rifà, membre del Grup de Defensa del Ter i de la Plataforma Aturem el Fracking.

L. B.

És desitjable i possible l'autosuficiència energètica? Què es podria fer realment per assolir-la?

Pablo Cotarelo (PC): Evidentment, és desitjable i possible. Per demostrar que és una fita possible, sovint se cita l'exemple de Cuba, tot i que en realitat el país té una gran entrada de petroli veneçolà. També existeixen diverses experiències de municipis petits autosuficients, com és el cas dels pobles ocupats de Navarra. Per assolir l'autosuficiència energètica caldria, en primer lloc, adequar el consum als recursos sostenibles disponibles. És a dir, caldria establir la quantitat d'energia que cal per a una vida humana digna i, a partir d'aquí, prendre les decisions necessàries per subministrar aquesta energia en condicions sostenibles ambientalment i socialment, mitjançant tecnologies autòctones i renovables.

Eudald Rifà (ER): L'autosuficiència energètica és la sortida del pou. Ordis és un exemple de municipi que està treballant en aquesta línia. Hauríem d'aprendre a plantejar-nos el dia a dia no com un a presa de decisions en funció del seu rendiment econòmic, sinó del seu rendiment energètic.

Els combustibles fòssils són una font d'energia limitada. En què

consisteix el peak oil? En quin moment entrarem en aquest escenari?

PC: Com que es tracta d'un recurs limitat, la producció de petroli arribarà al zenit –si és que no ho ha fet ja– i després declinarà tan ràpid com va créixer. Això posarà de relleu que el factor limitant de l'extracció de petroli és l'energia requerida per extreure'l, no pas el seu cost econòmic: arribarà un moment en

-

“Hauríem d'aprendre a plantejar-nos el dia a dia no com una presa de decisions en funció del seu rendiment econòmic, sinó del seu rendiment energètic”

-

què l'energia que s'haurà d'invertir en l'obtenció del combustible serà superior a l'energia obtinguda. Aquest absurd és el que marca el punt final. Segons l'Agència Internacional de l'Energia, el pic del petroli cru s'hauria produït el 2006. I el zenit del gas arribarà, molt probablement, d'aquí uns anys.

Insistir en el desenvolupament de tecnologies extractives dels combustibles fòssils de difícil accés és eludir la tasca urgent d'investigar i

desenvolupar altres energies més netes, més sostenibles?

PC: És extremament perillós per desfer raons. D'una banda, perquè els processos industrials implicats en aquestes tecnologies impacten molt més sobre el medi i les poblacions que els processos convencionals. I, d'altra banda, perquè focalitza l'atenció i els recursos humans, socials i econòmics en una cosa que no funciona i que arriba a la seva fi, en comptes de mirar endavant i començar a construir nous escenaris.

ER: Apostar per aquestes tècniques és endarrerir l'urgent canvi de model energètic.

Apostant pel desenvolupament de fonts alternatives d'energia, podríem ser capaços de mantenir els nivells de consum actuals i assumir el creixement dels països emergents?

PC: Encara que pugui semblar pessimista, la resposta és no. En aquest planeta on vivim, no existeix l'abundància energètica ni l'abundància il·limitada de materials. Malgrat els avenços que s'estant fent, la rendibilitat energètica dels combustibles fòssils no convencionals i de les energies alternatives sostenibles és més petita que la del petroli. Per això cal un nou paradigma energètic a escala mundial, però començant pels territoris més enriquits, pels territoris que ens hem beneficiat de manera abusiva del període fòssil.

ER: No, ni aquí ni als països emergents. Cal replantejar les necessitats energètiques i adaptar-les a les possibilitats reals de què disposem actualment i de què disposarem en el futur.

Quin seria l'escenari ideal d'abastament energètic de les poblacions?

PC: En primer lloc, seria necessari encetar un debat públic per establir quina és la quantitat d'energia suficient per a una vida humana digna. Caldria comprovar que aquesta quantitat fos universalitzable de manera equitativa i que s'adeqüés a les condicions de renovabilitat del planeta. Així mateix, caldria desenvolupar les condicions necessàries per poder-nos abastir de manera sostenible ambientalment i socialment amb les energies conegudes com a renovables. En un món que malbarata l'energia, en què el creixement del PIB continua dominant l'agenda política i en què s'eviten, any rere any, les mesures de restricció severa i efectiva sobre les emissions de carboni, l'explotació d'un recurs addicional de combustible fòssil no significarà sinó l'increment del consum energètic i de les emissions. Els recursos són finits, el decreixement s'imposa. Podem ignorar-ho, però el futur es recordarà de nosaltres. També podem afrontar-ho i considerar-ho com una oportunitat per revisar a fons el model econòmic i energètic vigent i apostar pel desenvolupament humà, per una vida digna en què l'economia no sigui el centre.

Francesco Indovina: “La bombolla immobiliària és un ex brutal de la ineficiència del mercat

Francesco Indovina és un dels urbanistes italians més influents. Professor a l'Institut Universitari di Architettura de Venècia i a la Universitat de Sàsser, ha centrat la seva obra en l'anàlisi territorial i en el govern del territori. Ha estudiat a bastament els processos d'urbanització i ha proposat diversos conceptes molt utilitzats com els de 'ciutat difusa' o 'arxipèlag metropolità'. L'entrevistem durant la seva estada a Barcelona, arran de la presentació del llibre d'Oriol Nel-lo 'Francesco Indovina. Del análisis del territorio al gobierno de la ciudad', editat per la col·lecció Espacios Críticos de l'editorial Icària.

Helena Cruz i Gallach
entrevista@directa.cat

La teva trajectòria professional s'ha caracteritzat per l'acció política. Pots entendre la planificació del territori sense la política?

Sempre he militat en grups més o menys d'esquerres i, per tant, no només volíem una ciutat diversa, sinó també una societat diversa; la planificació no és resolutive, però pot contribuir a millorar la situació. Per la seva naturalesa, és una activitat reformista. I és política perquè és decisió pública i col·lectiva. Els planificadors políticament progressistes són millors, no només perquè tenen algun tipus de concepció de la transformació de la societat, sinó perquè són més capaços de llegir les necessitats de les persones.

Com veus la ciutat avui?

No és un bon període per a la societat i, per tant, tampoc per a la ciutat. Continuem raonant amb models que no són els adequats. El capitalisme ha canviat en el fons: de la forma marxista diner-mercadaria-diner, que l'ha governat des dels seus orígens fins fa trenta anys, s'ha passat a la forma diner-diner-diner. I això canvia notablement la naturalesa de la relació social de producció. Durant la primera fase, una vaga en una fàbrica bloquejava la producció i, per tant, era un cost per al propietari. Avui, es fan pintades en un banc, que està molt bé des del punt de vista simbòlic, però no danya els seus interessos. No haver entès les conseqüències d'aquest canvi ens impedeix comprendre el tràngol en què ens trobem.

Aquest és un problema social...

Primer, hi ha un problema polític complicat, que podem anomenar la *no disponibilitat*. Ja no existeixen les orelles *adeguades*. Hi ha un embolic destacable, hem posat a les orelles

de les persones tota una sèrie de paraules que, si bé són importants, amaguen la realitat: el decreixement, la bicicleta, l'energia alternativa, el menjar ecològic, el quilòmetre zero, actuar localment... Tot això està molt bé, però hem perdut la capacitat de sentir el so agut, el del problema que cal resoldre. És una orella que ja no sent les paraules que concerneixen el sistema capitalista i els canvis en les relacions socials de producció i de règim social: sembla que sigui millor no ocupar-se'n (*hem d'actuar localment*). L'especulació financera actua a escala mundial i nosaltres ens hauríem d'ocupar de l'hort? Exagero, però la substància és aquesta. Són coses importants, però no resolutives.

I què hi podem fer?

Es tracta de trencar la subalternitat cultural, de col·locar-ho tot al seu lloc –també les alternatives individuals–, de no deixar-se encantar per noves mitologies substancialment conservadores i saber que el món haurà de ser revolucionat en la manera de produir. Sé que dir-ho és fàcil, mentre que fer-ho és més complicat, però cal afrontar aquesta complicació.

–
“L'especulació financera actua a escala mundial i nosaltres ens hauríem d'ocupar de l'hort?”
–

Quines perspectives veus per a Catalunya?

No les veig molt brillants, tot i les seves energies socials i empresarials, la seva tradició de desenvolupament... El tren no arrenca i no arrenca perquè la via ja no hi és. Cal construir-ne una de nova i és difícil perquè qui governa es fa il·lusions que, abans o després, un dia o altre, tot tornarà a ser com abans. En canvi, res tornarà a ser com abans; això és dramàtic, però també crea una gran possibilitat de canvi positiu, en el pla social, econòmic, cultural i polític. Pensen que el *mercat* ho col·locarà tot a lloc, de mica en mica, amb uns quants sacrificis. Cal tallar les mans al món financer, però, això, els governants europeus i mundials no ho volen fer. L'Estat i la UE semblen socis ocults del gran món financer. A banda de la tradicional explotació als llocs de treball –que s'ha reduït però continua existint–, l'Estat du a terme una esquilada constant als ciutadans. Però, arribats a un cert punt, la llana s'acaba i la gent ja no podrà més. Però, atenció, sense teoria no es fa la revolució ni les reformes, cal reflexionar sobre els canvis que han tingut lloc i sobre què cal fer. La ràbia té el risc de desembocar en una tendència a la rebel·lió, és a dir, a lluites sense objectius clars... i serà el torn de la repressió violenta.

Has descrit la ciutat del present com un arxipèlag metropolità. Quines característiques té?

S'ha passat d'una ciutat difusa a la metròpoli difusa. Es forma una entitat diversa, amb un relleu destacat en l'organització urbana. És una dimensió que no refusa la quan-

titat, sinó que n'exalta els elements de qualitat comprimit-ne els negatius. Una articulació dels assentaments humans molt més rica, més proporcional a les necessitats individuals, menys jerarquitzada espacialment. Jo puc viure al camp, però no estic obligat a renunciar a la condició urbana i metropolitana; gaudeixo d'una multiplicitat de dimensions i d'ocasions, mentre que, abans, si volia gaudir de la metròpoli, havia de ser-hi dins. Avui, en canvi, puc trobar-me dins d'una metròpoli que refusa la densitat i la intensitat física. Es tracta d'una dimensió que preval a Europa, mentre que en altres llocs es creen metròpolis enormes de milions d'habitants, tots entaforats en una morfologia compacta.

Exemple

FOTOGRAFIA:
Arxiu

Com cal respondre a aquest escenari?

Des del punt de vista de qui s'ocupa del territori, ja sigui geògraf o planificador, això planteja problemes nous molt rellevants, als quals sovint no sabem donar les respostes adequades. Aquest canvi en l'organització de la ciutat encara no ha entrat a la cultura de qui s'ocupa del territori. Encara es raona en termes de ciutat i camp, la ciutat només és la compacta, etc. La varietat dels assentaments es considera un error, una anomalia, una cosa que cal refusar i corregir. I aquesta situació, si s'abandona a si mateixa, produirà desastres; necessita molta més planificació i més bona. Ja no és la ciutat el que cal planificar, sinó el complex d'articulacions territorials. El pla ja no pot ser el pla urbà, sinó

aquell que a Itàlia anomenem *àrea vasta*: la planificació d'un territori fortament interrelacionat que cal acompanyar en les seves transformacions.

Qui és responsable de la bombolla immobiliària?

La cultura del rèdit, el mercat. Sempre ens han explicat que el mercat és eficient, però la bombolla immobiliària és un exemple brutal de la ineficiència del mercat; en tenim la prova davant dels ulls i ho vivim en la nostra pell.

Hem fet plans urbanístics que han contribuït a la bombolla?

Segurament sí, perquè s'han adequat a la lògica expansiva.

Com més urbanitzacions es feien, més diners guanyaven els municipis i més contents estaven. Hem negat la planificació perquè planificar s'adequa poc a la velocitat del canvi, però el problema era tenir quiet l'objectiu i fer flexibles els instruments per dur-lo a terme i, quan canviaven les dinàmiques i els interessos, es modificaven els objectius. Però, si els objectius canvien, no tenim un pla. A més, gran part de la bombolla ha estat per les segones residències i la gent que podia comprar una segona casa ja s'ha acabat. Ara, la dinàmica de les segones residències s'ha esgotat i tampoc no es pot reprendre.

Amb quins instruments podem gestionar la ciutat després de la bombolla?

No en tenim. En aquesta situació política, no en tenim, perquè la política es manté a l'espera d'una represa impossible.

L'explosió de la bombolla ens ha deixat paisatges nous. Què hem de fer amb els solars buits i amb els barris a mig urbanitzar?

Dinamita! A Itàlia, hi ha hagut grans hotels que s'han paralitzat no per raons econòmiques, sinó per motius ambientals. I ara els han començat a enderrocar.

Què opines de les experiències que sorgeixen de reapropiació d'alguns espais abandonats de la ciutat?

Si algú es vol fer un hort urbà i cultivar tomàquets a la terrassa, està molt bé, sort que té... però, i si no té terrassa? Creix una idea contemporàniament forta i dèbil. La idea que cadascú és protagonista és molt forta, només cal que fem un pas endavant: cadascú és protagonista juntament amb tots els altres per un objectiu col·lectiu. Altrament, la idea és dèbil.

—
“Prefereixo que la ciutadania s'expressi sobre l'equitat, els drets, la salut o la contaminació que no pas sobre qüestions com el tipus de paviment de la vorera”
 —

Calen mètodes de planificació més participatius?

Trobo que hauríem d'estar més atents al que vol la gent. Les persones tenen els seus drets d'individualitat —no d'individualisme— i, per tant, cal escoltar-los. Cal organitzar-se per seleccionar les necessitats i els desitjos que poden ser satisfets d'aquells que no poden ser-ho. Jo prefereixo que els ciutadans s'expressin sobre l'equitat, els drets de ciutadania, la salut o la contaminació que no pas sobre qüestions concretes com el tipus de paviment de la vorera.

Hem parlat molt del lligam entre planificació i política, però, durant la campanya electoral catalana, van ser pocs els partits que van explicar el seu model territorial...

Però tu et penses que discutir sobre el territori o la planificació és tan emocionant com discutir sobre la independència?

Una penyora fiscal per a la transparència pública

La setmana passada es va constituir, al Parlament de Catalunya, la ponència encarregada d'elaborar la llei de transparència. Al mateix temps, Mariano Rajoy anunciava, a Madrid, que els partits polítics s'haurien de sotmetre a la futura llei de transparència espanyola. Però, per les entitats que treballen per aconseguir la transparència pública, aquestes mesures no són suficients per garantir un govern obert que promogui el diàleg entre l'administració i la ciutadania. Davant la crisi institucional i política de la classe governant, cada vegada hi ha més iniciatives que exigeixen que s'expliqui de manera accessible i comprensible d'on surten, què se'n fa, qui se'n beneficia o quines són les condicions i els terminis de devolució dels diners que presten les administracions. Amb aquesta consigna, el col·lectiu Ciutadania Activa, membre de Nova-Innovació Social, rellança la iniciativa de la campanya per a la transparència pública de 2008, on demanaven retenir part dels diners que s'havien de pagar a la declaració de l'IRPF amb la intenció de pressionar el govern espanyol perquè informi sobre com es gestionen les ajudes públiques a les entitats financeres.

Carles Aumedes i Oriol Agulló
quadersdillacrua@setmanaridirecta.info

Lyndon Johnson va promulgar, l'any 1966, la Freedom of Information Act, una llei que permetia que la ciutadania nord-americana tingués accés a certa informació governamental. Suècia i Finlàndia havien fet una declaració semblant anys abans i, més endavant, diversos països, entre els quals hi ha el Regne Unit, es van afegir a l'anomenat *open government*. Tot i que hi ha governs més avançats que d'altres en temes de transparència, amb les mesures que s'han anat prenent, no n'hi ha prou. És per això que diverses ONG, com Transparency International o Open Society Institute, fa temps que denuncien el secretisme i l'ocultació que duen a terme governs que presumeixen de tenir lleis que regulen l'accés a la informació per part de la ciutadania.

Tot i que una llei de transparència no és garantia d'un accés total a la informació ni és cap antídoto contra la corrupció, sí que és un primer pas; per aquest motiu, plataformes com Coali-

ción Pro Acceso, integrada per 54 organitzacions, la reivindiquen des de 2006. El cert, però, és que l'Estat espanyol és l'únic país europeu amb més d'un milió d'habitants que encara no disposa d'una llei de transparència i iniciatives com la Campanya de las 100 preguntas han aconseguit posar de manifest la poca transparència que tenen les administracions espanyoles actualment. Tanmateix, aconseguir informació de l'administració espanyola

L'Estat espanyol és l'únic país europeu amb més d'un milió d'habitants que encara no disposa d'una llei de transparència

és difícil, però no impossible. Actualment, portals sorgits de la societat civil com tuderechoasaber.es faciliten les sol·licituds d'informació a qualsevol institució pública de l'Estat per fer més accessible la informació i promocionar

el dret a rendir comptes als governants. La plataforma es basa en la pàgina whatdotheynow.com del Regne Unit –que ha tingut molt d'èxit– i s'uneix a iniciatives similars presents a països com el Brasil, Alemanya, Xile o Kosovo.

Contra l'opacitat, no paguem

L'any 2008, després que el govern central aplicés les primeres ajudes als bancs, es va crear el col·lectiu Ciutadania Activa, que va impulsar la iniciativa transparentes.org, una campanya que demanava als governs i els bancs que expliquessin la injecció de recursos al sistema financer i fessin una declaració jurada del deute del rescat bancari de l'Estat espanyol. La iniciativa es recol-

za en els tres objectius establerts per l'Open Government Partnership (transparència, participació i col·laboració) i es basava en els nous criteris de legitimitat democràtica que impulsava l'Aliança de Governos Oberts, promoguda pel president Obama l'any 2008 a través del *Memorandum for the Heads of Executive Departments and Agencies*.

Si –tal com va succeir– es negava aquesta informació, sol·licitada formalment per escrit al president del govern espanyol, les integrants de la campanya es van comprometre a promoure un moviment ciutadà per deixar de pagar impostos, ja que consideraven que era l'única manera que tenien per pressionar el govern i obligar-lo a moure fitxa. El propòsit de la

Presentació de la campanya per a la transparència de governs i bancs a Barcelona, el 19 de desembre de 2008

Transparents.org

campanya va ser promoure l'anomenada *penyora fiscal*, que consistia en declarar-se objectora fiscal –deduint una quantitat voluntària de la declaració per dedicar-la a campanyes cívi-ques a favor de la transparència i la rendició de comptes públics– i retirar els dipòsits d'aquells bancs o caixes que no haguessin publicat les declaracions jurades demandades.

Dels compromisos a l'acció

La negativa del govern va fer que un grup de quatre persones deixés de pagar els impostos a través de la declaració de la renda i fes un dipòsit públic, a l'espera de rebre informació sobre la quantitat real del rescat bancari, sobre la partida pressupostària d'on havien sortit aquells diners, sobre quin era el seu termini de devolució i sobre quins eren els interessos aplicats.

La negativa del govern va fer que un grup de quatre persones deixés de pagar els impostos i fes un dipòsit públic, a l'espera de rebre informació

Quatre anys més tard, només una d'aquelles quatre persones ha patit els importuns de la llei. Després de fer-li una declaració de la renda paral·lela a la que havia presentat per aquell exercici, on es feien palesos els diners desviats de la *penyora fiscal*, li van enviar una notificació on, a part de demanar-li els diners de la *penyora fiscal*, també li aplicaven una sanció econòmica per valor del 25% de la quantia, amb l'amenaça que, en cas de no retre'n comptes, s'hi aplicarien interessos de demora. Després de consultar fonts jurídiques, van decidir presentar un recurs davant el Tribunal Econòmic Administratiu de Barcelona i fer un dipòsit amb els diners de la *penyora fiscal* davant l'Agència Tributària Catalana, per aturar els recàrrecs i les futures sancions que li volgués imposar l'administració.

A l'espera de la resolució del recurs presentat i la retirada de la sanció, el grup de la Crida de l'Acció Base de Ciutadania Desobedient (ABCD) ha fet seva la campanya i, recentment, sota el lema *Penyora fiscal contra la corrupció. Campanya de desobediència fiscal per la transparència*, ha aixamplat el seu abast convidant la ciutadania a actuar.

Com sumar-se a la penyora fiscal

A la web de l'ABCD i de transparents.org, s'hi pot trobar la informació sobre com dur a terme la *penyora fiscal*. A grans trets, són els passos següents:

1) Establir els diners amb què es vol fer la penyora fiscal
Es promou recordar que som el 99% de la població, per fer una *penyora* a partir de 99 cèntims, 9,9 euros, 99 euros, 999 euros...

2) Consignar la quantitat al model de la declaració de la renda
Es pot consignar com *Ingressos a compte* a retenció la casella 752 o 748 de la

declaració de l'IRPF, a l'apartat de Retencions i altres pagaments a compte. S'ha de taxar el concepte i posar *Penyora fiscal per a la transparència*.

3) Ingressar els diners de la penyora a la Caixa de Dipòsits
En el cas de fer la consignació en una banca ètica, ens poden aplicar recàrrecs de demora si tramiten un expedient.

4) Adjuntar els documents de la campanya a la declaració de la renda
Juntament amb la declaració de la renda, s'ha de lliurar el comprovant del dipòsit efectuat en concepte de

Penyora fiscal per a la transparència i la carta on es demana la transparència i la informació als governs i els bancs.

5) Presentar la declaració de la renda
En cas que Hisenda faci una proposta de liquidació paral·lela, es poden fer al·legacions i recursos. D'acord amb l'article 43 del RD Llei 939/2005 de 29 de juliol, Reglament General de Recaptació, quan s'interposen reclamacions i recursos es pot anar a "la *Caja General de Depósitos u órgano equivalente de las restantes Administraciones públicas*", a consignar l'import de la quantitat deguda.

Alliance for Lobbying Transparency and Ethics Regulations (ALTER)

Una coalició de prop de dos-cents grups de la societat civil (sindicats, gent del món acadèmic i empreses de relacions públiques) intenten fer front a la creixent influència dels grups de pressió empresarials en l'agenda política a Europa. La coalició estudia la constant pèrdua de democràcia que sofreixen els òrgans de la unió a causa de l'afèbliment o el bloqueig del desenvolupament de reformes socials, ambientals i de protecció de les consumidores que duen a terme determinats grups de pressió.

ALTER defensa que els grups de pressió han de ser forces equilibrades entre elles per garantir el bon desenvolupament tècnic i/o legislatiu dins la Unió Europea. Un dels objectius de l'Aliança és combatre l'anomenada porta giratòria, un fenomen molt visible en molts alts càrrecs de la Unió Europea, que permet que algú pugui saltar fàcilment d'un lloc de responsabilitat pública a un altre d'influència privada. Per fer-ho, ALTER planteja la necessitat d'establir un temps de *refredament* entre la dedicació a càrrecs públics i la dedicació a càrrecs privats. El currículum –és a

dir, l'experiència d'una persona– ha de ser, segons ALTER, un impediment per al desenvolupament de determinades funcions públiques. Dit d'una altra manera, si algú, per exemple, ha treballat en una companyia de gas durant vint anys, no és una persona apta per desenvolupar una tasca dins la Comissió d'Energia de la Unió Europea.

Així mateix, la coalició també treballa per millorar la transparència en el funcionament de la Unió Europea i en

els procediments de presa de decisions publicant les agendes oficials del funcionari públic perquè la ciutadania pugui saber en quin estat es troba la negociació d'una determinada qüestió.

+INFO

www.alter-eu.org

Cicle Transparència i Bon Govern

Des de l'octubre de 2012, transparents.org organitza un cicle de conferències amb l'objectiu de donar resposta a la crida ciutadana a favor de la consolidació d'una governança oberta, horitzontal i participativa.

Pel cicle, hi han passat Victoria Anderica Camafreita (coordinadora de campanya de l'organització pro transparència Accés Info Europe), que reflexionava sobre el dret de saber; Mar Cabra Valero (directora de la Fundació Ciutadana Civio), que lluita a favor de la transparència informativa i l'obertura de dades a través de l'ús de la tecnologia; Nagore de los Ríos (exdirectora de Govern Obert i Comunicació a Internet del govern basc), que va focalitzar la seva intervenció en la necessitat d'obrir el govern a la ciutadania aprofitant els nous canals 2.0, o

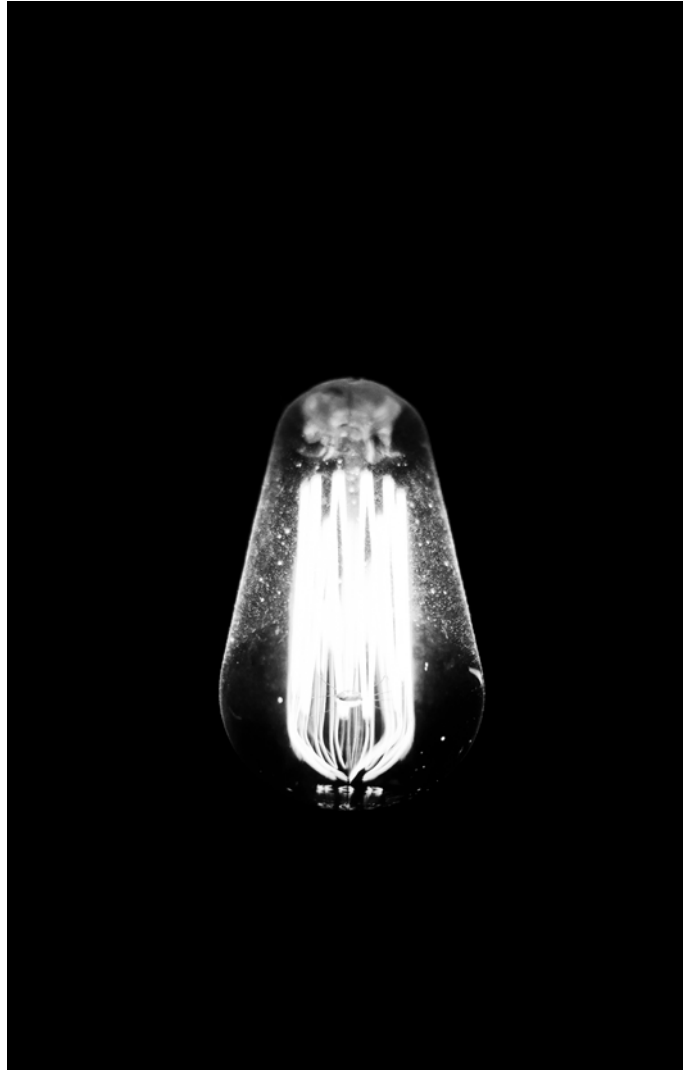
Cicle "Transparència i Bon govern"
www.transparents.org
cap a la governança oberta, horitzontal i participativa
amb la participació de:
Accés Info Europe
Transparencia Internacional España
Fundación Ciudadana Civio
Autoritas consulting
contra la corrupció, el clientelisme i l'obscurantisme

Manuel Villoira (membre de Transparència Internacional España), que va parlar sobre la corrupció dins el sistema polític espanyol, posant èmfasi en la implicació que té per a la ciutadania i en la xacra que representa per la credibilitat nacional i internacional.

+INFO

www.transparents.org

‘Fiat lux’

FOTOGRAFIA: Oriol Cristià

Fa uns anys em vaig embolicar amb una noia que es deia Tatiana. Bella, alta, morena, divertida... i rica. El seu pare era amo de l'empresa de xocolata La Casa. Érem a Madrid i feia molta calor. Encara no havia arribat la crisi, Espanya vivia dins la bombolla i tothom pensava que la *paranda* continuaria una estona llarga. S'equivocaven. A Tatiana, li costava adormir-se si hi havia una mica de llum. Es posava histèrica, tancava les cortines i tapava forats amb mantes i tovalloles. Durant la nit, l'habitació quedava negra com el carbó.

No sé si és l'edat o la mala vida, però, amb el temps, a mi també em costa adormir-me si hi ha llum. Vaig aprendre a baixar les persianes per poder aixecar-me tard. I també vaig aprendre a encendre la làmpada verda que hi ha sobre la meva tauleta de nit per no acabar trepitjant el cendrer, trencant algun got, fent-me mal amb els vidres i *despotricant* durant prop de mitja hora.

El dilluns passat, quan va sonar el despertador, vaig intentar encendre la làmpada, però la bombeta va explotar. Tenia ressaca i em va costar pensar en un pla B. Vaig deci-

dir anar a poc a poc. A poc a poc, em vaig aixecar del llit immers en la foscor més completa, vaig creuar l'habitació sense fer-me mal i vaig aconseguir assegurar-me a l'escriptori. Vaig optar per una font més segura, aparentment, que les bombetes: l'ordinador. Em vaig trobar la notícia de la dimissió de Joseph Ratzinger, *aka* Benet XVI. Encara dormia i això era un somni? Patia d'al·lucinacions estranyes? Vaig decidir pujar la persiana. Vaig veure que la casa del davant continuava on era el dia anterior. No havia arribat l'apocalipsi, de moment. Em vaig encendre un cigarret i em vaig quedar mirant el carrer. "Fins i tot el papa ha dimissió, -vaig pensar- vaja". Va ser en aquell precís instant que la meua veïna va posar una altra vegada aquella cançó de Valen que deia: "Jo vaig veure la mà de deu / Jo vaig veure que la vida és bella / Jo vaig veure que existeix la fe". Aquesta vegada, no hagués pogut escollir millor moment. Vaig llençar la burilla per la finestra i vaig baixar al *xino* a comprar una bombeta nova.

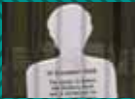
Steven Forti

Fiat lux: en llatí, que es faci la llum

RODA EL MÓN

14-15

El sexisme i la cultura de la impunitat han convertit Sud-àfrica en la capital mundial de les violacions

16

La proposta de llei a favor dels matrimonis homosexuals desperta la França catòlica més rànica

MÈXIC // EL SUBCOMANDANT MOISÉS ÉS EL NOU PORTAVEU DEL MOVIMENT ZAPATISTA

L'EZLN anuncia una nova etapa: "Si ells no van marxar, nosaltres tampoc"

Silvia Abadía
Ciutat de Mèxic
@La_Directa

El moviment zapatista i l'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional (EZLN) han començat una nova etapa, tal com anuncien als darrers comunicats emesos a la web oficial enlacezapatista.ezln.org i com demostren els moviments interns d'aquests dies. Com a gest il·lustratiu, el 13 de febrer, el subcomandant Marcos, cap militar i portaveu de l'EZLN, va anunciar el canvi de portaveu, que a partir d'ara serà el subcomandant Moisés, membre veterà de la guerrilla. El primer comunicat signat per Moisés el 16 de febrer ho deixa ben clar: "Ara, al Sub Marcos li toca la finestra i, a mi, la porta".

Les zapatistes diuen que la nova etapa no estarà marcada per actuacions mediàtiques grandiloqüents

Les zapatistes asseguren que la nova etapa del moviment no estarà marcada per actuacions mediàtiques grandiloqüents, sinó per la intenció de fer una obertura i una aproximació a espais com el Congrés Nacional Indígena, als "companys" de la *Sexta Declaración de la Selva Lacandona* i als moviments afins arreu de Mèxic i del món. Tal com afirmen, hi haurà una obertura a les comunitats autogestionades conegudes com a *Caracoles*, on els "companys" podran aprendre i compartir coneixements durant els pròxims mesos. Segons persones properes al moviment i adherents a la *Sexta*, aquesta nova fase

suposa una continuació del moviment La Otra Campaña dut a terme durant l'any 2005 a diferents estats del país. A més, aquest any és emblemàtic pels grups zapatistes, ja que celebren el trentè aniversari del naixement de l'EZLN. Es preveu que, els dies 8 i 9 d'agost, hi haurà un esdeveniment important coincidint amb la data de naixement de Zapata.

ELLS I NOSALTRES

El segon comunicat emès pel moviment durant aquesta nova etapa fa referència a les millores que han viscut les comunitats zapatistes durant els darrers anys: "Els nostres habitatges milloren sense malmetre la natura", "els nens i les nenes van a una escola on se'ls ensenya la seva història", "els indígenes priistes van als nostres hospitals perquè, als del govern, no hi ha medicines ni aparells ni doctors". També fan una interpellació al nou govern mexicà, presidit pel priista Enrique Peña Nieto, perquè prengui posició davant dels Acords de

San Andrés i la seva constitucionalització. La precaució i el secretisme envolten fortament tota l'esfera de l'EZLN, cosa que quasi impossibilita l'accés dels mitjans a entrevistes oficials, i fins i tot es limita la lectura dels seus textos a aquelles persones "que puguin endevinar la contrasenya mitjançant la comprensió dels seus comunicats". Cal destacar el to literari d'aquests escrits, que sovint s'encapçalen amb el títol *ells i nosaltres* i el subtítol *mirades*. Els textos i els missatges estan plens de metàfores que utilitzen conceptes com les mirades, els calendaris, la nit i el dia o la contraposició de la identitat d'un *nosaltres* i un *ells* associat a les elits del poder.

L'ENCARREGAT DE LA PORTA

El subcomandant Moisés és el nou portaveu de l'EZLN, que anirà alternant la tasca amb el conegut subcomandant Marcos. Aquest nou personatge va aparèixer públicament per primera vegada el gener de 1994, quan va entregar l'exgeneral Castella-

nos, antic governador de Chiapas, durant el primer intercanvi de presoneres de guerra de l'aixecament zapatista. Se'l coneix perquè és un membre molt proper al subcomandant Marcos i "un visionari, una estratègia i un organitzador de pobles", tal com el descriu la periodista Gloria Muñoz Ramírez. El nou portaveu també es distingeix per utilitzar un estil molt diferent al de Marcos, amb un to més proper i un llenguatge molt marcat per la parla regional.

EL SO DEL SEU MÓN ESFONDRENT-SE

El 21 de desembre passat, el dia en què la profecia maia anunciava la fi de l'era, milers de cares silencioses i amagades sota passamuntanyes van envair els carrers dels principals pobles de Chiapas. I, tal com van aparèixer a les places d'Ocosingo, San Cristóbal de las Casas, Las Margaritas, Comitán i Altamirano, van desaparèixer. Hores més tard, van enviar un comunicat a les xarxes: "Ho heu sentit? És el so del seu món esfondrent-se. És el del nostre ressorgint. El dia que va ser dia, era de nit. I nit serà el dia que serà dia". Estava signat pel Comitè Clandestí Revolucionari Indígena-Comandància General de l'EZLN i pel subcomandant insurgent Marcos. A partir d'aleshores, les aparicions públiques mitjançant comunicats a la web enlacezapatista.ezln.org van començar a ser freqüents; es feia palès, així, el començament d'una nova etapa. ◀

La marxa silenciosa del 21 de desembre va marcar l'inici de la nova etapa de la lluita zapatista / TIM RUSSO

Els subcomandants Moisés i Marcos en una foto d'arxiu

RODA EL MÓN

ÀFRICA // A SUD-ÀFRICA, CADA DISSET SEGONS VIOLEN UNA DONA

Trencar el mur d'impunitat a la capital mundial de les violacions

Marta Garrich
Johannesburg (Sud-àfrica)
@La_Directa

La violació i la mort brutals de Jyoti Singh i les mobilitzacions que hi va haver després dels fets a l'Índia van ser notícia mundial el mes de desembre de 2012. A Sud-àfrica, a més, van donar peu a nombroses mirades introspectives entre els sectors activistes i els mitjans de comunicació: la "capital mundial de les violacions" -segons la Interpol- podria mobilitzar una resposta popular semblant?

Set setmanes després, el país es despertava amb la notícia de la violació, mutilació i mort d'una jove de disset anys, Anene Booysen, a Bredasdorp (Western Cape) a mans de diversos homes. Anene coneixia almenys un dels agressors, que va aconseguir anomenar abans de morir. Com Jyoti Singh, Anene va morir brutalment violada i esbudellada, fins al punt que l'equip mèdic que la va atendre quan va arribar a l'hospital ha hagut de rebre suport psicològic.

Fins aquí els paral·lelismes, perquè aviat es va fer evident que el Congrés Nacional Africà (ANC, segons l'acrònim en anglès) havia après algunes de les lliçons de la recent *primavera índia*. I en

aquest cas, el partit del govern no va trigar a reaccionar públicament. Visiblement emocionat, el president Jacob Zuma va condemnar el crim: "La nació sent ràbia davant d'aquesta violació i destrucció extrema d'una vida humana jove; és un crim cruel i inhumà i no té cabuda al nostre país". "No ens hem de deixar acostumar a aquest tipus de crims contra les nostres dones i infants," va afegir.

El Congrés Nacional Africà ha après algunes de les lliçons de la recent 'primavera índia'

Malgrat tot, sembla que el país sí que s'hi ha acostumat i ha acabat mostrant-se indiferent davant aquesta guerra oberta contra les dones; i ho ha fet amb la complicitat d'un govern que ha esperat al sacrifici d'Anene -la seva Singh local- per reaccionar.

ESTADÍSTIQUES DE LA TRAGÈDIA

De fet, fins ara, no han faltat motius perquè el govern consideri la violència sexual contra les dones com un tema de prioritat nacional. No en va, la policia rep prop de 60.000 denúncies de violacions cada any, més del doble que a l'Índia.

Acció contra els retards reiterats en els judicis per casos de violació davant la Cort Superior de Johannesburg l'any 2009 / DIPIKA NATH

Però la xifra encara podria ser més alta, com apunta el Consell de Recerca Mèdica a la seva darrera investigació, on revela que només una de cada 25 dones arriba a denunciar la violació. En altres paraules, a Sud-àfrica, cada disset segons violen una dona.

Però, si les estadístiques no parlen prou clar, la dimensió de la tragèdia nacional pren més forma amb les notícies que arriben pràcticament cada dia. Poc després de les protestes a l'Índia, els mitjans ja havien denunciat diversos crims. A continuació, la naturalesa d'alguns dels crims. Set nenes d'entre tres i catorze anys són violades a Limpopo (darrera setmana de desembre de 2012). Dues àvies de 82 i 73 anys són violades a Northern Cape i Limpopo respectivament (2 de gener de 2013). Un jove de 22 anys viola una noia de disset anys a un bar de Soweto, sense que cap dels clients faci res

per ajudar la víctima, i és detingut quan encara és al bar, després que la noia corri a denunciar-lo a la policia (3 de gener de 2013). Cinc desconeguts roben i violen una noia de 21 anys que anava cap a la universitat de Pretòria, de matinada, amb quatre amigues, per evitar les cues per matricular-se (8 de gener de 2013). Un jove de dinou anys arrossega al seu pis i viola una jove i és arrestat poc després, quan, en quedar-se adormit, la seva víctima corre a denunciar-lo (11 de febrer de 2013). Nou adolescents són arrestats a Free State acusats d'assaltar i violar una dona mentre caminava amb el seu marit un diumenge al matí (12 de febrer de 2013).

CÒMPLICE PER OMISSIÓ

Tenint en compte les xifres i la naturalesa dels crims, la pregunta és: "Per què només reaccionen ara els polítics?". Això mateix es pregunta la Kathleen Dey, di-

ORGÀNICA **XV FIRA NATURA**
medi ambient i qualitat de vida
Lleida, del 8 al 10 de març de 2013 **MÉS INFORMACIÓ:**
www.firanatura.org

Presentant aquesta publicitat a guixeta gaudiràs d'un 2x1

sat a Anene, ha d'adoptar mesures pràctiques, com ara la creació d'un fons de 10 mil milions de rands dedicats a l'eradicació de la violència de gènere a Sud-àfrica", insisteix Mbuyiselo Botha, portaveu de Sonke Gender Justice Network. Botha també exigeix la creació de nous tribunals dedicats exclusivament a aquest tipus de delictes, ja que, "si bé el 2006 n'hi havia 67, l'any 2012 només en quedaven sis". Si n'hi hagués més, potser no es podria dir que només un de cada 200 acusats és condemnat, tot i que, segons diversos estudis, un de cada tres homes sud-africans admet haver violat una dona, com a mínim...

SEXISME I CULTURA D'IMPUNITAT

Durant les darreres dues setmanes, les condemnes públiques s'han repetit i s'han demanat més mitjans per assistir les víctimes, més serveis per mantenir els joves ocupats i allunyats de les drogues i l'alcohol, més judicis. Fins i tot hi ha hagut veus que reclamaven castracions i la tornada de la pena de mort -crides que reflecteixen molt més la violència latent dins la societat sud-africana que no pas propostes de solucions reals.

Tanmateix, cap de les propostes, crides i condemnes que estan donant forma al debat no van a buscar l'arrel del problema: la responsabilitat de tota la societat de replantejar l'actual model de masculinitat i de lluitar contra el sexisme imperant. Ara, la pregunta és si Sud-àfrica està preparada per assumir la noció radical de què parla l'autora Cherris Kramarae en definir el feminisme: "El feminisme és la noció radical que les dones són éssers humans".

Un de cada tres homes sud-africans admet haver violat una dona, com a mínim

Mentre aquesta noció no sigui adoptada per la societat, a totes les esferes de la vida pública i privada, la guerra contra la dona sud-africana continuarà. Continuaran morint dones a mans dels seus companys, exparelles, pares i altres familiars o desconeguts, continuaran els abusos sexuals de nadons i àvies (en augment) i continuaran arribant notícies d'homes que, després de violar una dona, s'adormen o continuen consumint al

bar on han comès el crim. Aquest comportament, al cap i a la fi, és la conseqüència d'un sistema de valors que no considera les dones com a éssers humans portada a l'extrem i, en conseqüència, no dóna importància ni espera càstig pel crim comès.

"És possible que el tràgic sacrifici de la Bonene hagi despertat el país"

Un sexisme del qual el mateix president Jacob Zuma és còmplice. Una pista: escriure les paraules *Zuma i rape* (violació) a qualsevol cercador *online*, d'entrada, no ofereix informació de la seva emocional declaració arran de la mort d'Anene. Les primeres entrades tenen relació amb el seu pas per la cabina dels acusats (de violació) abans de ser escollit president el 2008. Si bé el jutge va declarar la seva innocència, un gran nombre d'activistes no oblida com va muntar la seva defensa l'actual president. "Ella flirtejava amb mi", "portava una *kanga* (una tela tradicional africana que es lliga a la cintura com una faldilla)" o "no va rebutjar els meus avenços" van ser algunes de les afirmacions que es van poder sentir durant el judici. De la mateixa manera, "les imatges dels atacs que va patir la víctima per part dels seguidors de Zuma a l'entrada dels jutjats (que l'ara president no va condemnar mai) i l'examen agressiu que va fer el jutge sobre els antecedents sexuals de la víctima, segurament, van fer que moltes dones víctimes de violacions s'ho pensessin dues vegades, abans de presentar una denúncia", reflexiona Carrie Shelver, coordinadora de One in Nine Campaign.

UN ESPAI PER L'ESPERANÇA

Sud-àfrica compta amb una de les constitucions més progressistes del món i això inclou els drets de la dona. També pot presumir d'una alta proporció de dones parlamentàries. Però l'escala de la violència sexual i el silenci que, sovint, l'envolta evidencien l'enorme distància que hi ha entre els ideals constitucionals i la dura realitat de la vida diària de la dona sud-africana. Li queda un llarg camí per recórrer, a una societat que s'ha acostumat tant a la violència de gènere que no sortirà al carrer en massa per protestar con-

tra ella com ho va fer contra els nous peatges amb què el govern planeja cobrir per l'ús de les autopistes i les carreteres. No serà la ruta índia. Però hi ha espai per l'esperança. Com deia fa poc Eusebius McKaiser, un presentador de l'emissora de ràdio 702: "És possible que el cas de la Joyti hagi deixat una marca silenciosa al cor i el cap dels sud-africans i que el tràgic sacrifici de la Bonene hagi despertat el país. Sigui quina sigui la raó, de manera maldestra i a ensopegades, però amb una sinceritat sense precedents, ara, el país té l'oportunitat de començar a encarregar-se d'un mal social que ha quedat a l'ombra durant massa temps".

Entitats i activistes desconfien de les declaracions del president Zuma i exigeixen recursos per combatre la violència de gènere / WORLD ECONOMIC FORUM

rectora de l'organització Rape Crisis, que ha estat referent per a les víctimes de violència de gènere a Cape Town durant quasi quatre dècades. Rape Crisis havia comptat amb un equip de setze treballadores i nombroses voluntàries, però, des de finals de 2012, ha hagut d'acomiar totes les treballadores tret d'una per manca de fons. La història es repeteix per a la resta de centres que ofereixen suport i assessorament legal a les víctimes de violència de gènere.

Davant d'aquesta absència de suport institucional, les declaracions recents fetes pels diferents partits polítics han causat força escepticisme entre les organitzacions i les activistes, que les interpreten més aviat en el context dels esdeveniments ocorreguts a l'Índia i la proximitat de les eleccions presidencials de 2014.

"Zuma s'ha de posar al capdavant i, més enllà de condemnar el que li ha pas-

Reparacions
manteniment
DIVA HOGAR
93.346.86.01
BCN - 24h. www.clubdivahogar.com

disco
100

ger
entitat cultural i esportiva
Tlf. 93 896 1200
ger@entitatger.cat
www.entitatger.cat
Ribes (Garraf)

productes
de la terra
El portal
de venda
de productes
dels PPCC
www.productesdelaterra.cat

COL·LECTIU RONDA
assessorament JURÍDIC
a PERSONES i entitats
d'economia SOCIAL
www.ronda.coop

FRANÇA // LA PROPOSTA DE LLEI A FAVOR DELS MATRIMONIS HOMOSEXUALS DESPERTA LA FRANÇA CATÒLICA MÉS RÀNCIA

Llibertat, igualtat, fraternitat... i LGBT

Kait Bolongaro

Lió

@kbolongaro

La gent partidària del matrimoni homosexual a França està de celebració: el país s'acosta a la legalització de les unions entre persones del mateix sexe. El 12 de febrer de 2013, l'Assemblea Nacional va aprovar la Llei 344, amb 329 vots a favor i 229 en contra, que dona suport al matrimoni i a l'adopció de parelles homosexuals. L'aprovació arriba mesos després que el primer ministre socialista, Jean-Marc Ayrault, impulsés la tramitació de la llei el novembre de l'any passat i després d'anys de debat. Les disposicions del projecte de llei per fomentar l'evolució social inclouen l'eliminació de les paraules *mare* i *pare* dels documents oficials a França, per aplanar el camí a l'adopció, i reemplaçen *mare* i *pare* per *pare*s i estableixen una cerimònia de matrimoni civil idèntica a la que s'utilitza per a les unions heterosexuales.

El projecte de llei inclou l'eliminació de les paraules 'mare' i 'pare' dels documents oficials

Els matrimonis de persones del mateix sexe, però, estan posant a prova la societat francesa que es veu a si mateixa com una república oberta liberal i moderna, d'origen laics que es remunten a la Revolució Francesa. Malgrat la seva obsessió per separar l'Església de l'Estat, el tema ha posat de manifest el vell nucli catòlic conservador del país, que es resisteix al canvi.

El 15 de febrer, moviments contra el matrimoni homosexual van presentar una petició amb 700.000 firmes al Consell Econòmic, Social i Mediambiental (CESE), on

La manifestació contra el matrimoni homosexual del 27 de gener a París va congrega més de mig milió de persones / ANFAD

demanaven que s'obris un debat públic sobre el tema. A més, els darrers mesos, les manifestacions conservadores s'han multiplicat per tot el país. Fins a 500.000 persones es van manifestar el gener a París per donar suport a l'anomenat *matrimoni tradicional*. Alts representants de l'Església catòlica han titllat la proposta de llei d'atac als valors tradicionals i de destrucció del matrimoni. Mentrestant, el dia de Sant Valentí, un restaurant de menjar ràpid Subway de París va fer una oferta especial per a parelles del mateix sexe i comencen a proliferar d'altres iniciatives similars.

Segons una enquesta recent de l'Institut Francès d'Opinió Pública (Ifop), el 63% de la població francesa està a favor dels matrimonis entre persones del mateix sexe, mentre que només un 49% defensa que aquestes parelles puguin adoptar mainada. Les veus escèptiques clamen que l'adopció per part de parelles homosexuals pot tenir efectes sobre la canalla i, fins i tot, que permetre que les parelles del mateix sexe es reproduïxin infringeix les lleis de la natura. Avui dia, a França, només hi ha entre 20.000 i 30.000 infants en famílies amb parelles homosexuals.

Segons l'Insee, l'Institut nacional francès d'estadística, hi ha 100.000 parelles del mateix sexe a França i, tot i que el 1999 es van crear els PACS (pacte civil de solidaritat), un intent de donar drets limitats a les parelles de gais i lesbianes, molta gent ho va veure com un compromís imperfecte entre sectors polítics liberals i conservadors. Fins ara, tots els intents per aprovar una llei de matrimoni homosexual a través de l'Assemblea Nacional havien fracassat. La qüestió es va plantejar el 2011 i no es va aprovar perquè la votació va resultar en 293 vots en contra i 222 a favor.

LES POSICIONS DELS PARTITS

El projecte de llei té el suport de gran part del partit socialista de François Hollande -incloent-hi el president, que, de fet, a les eleccions de 2012, en va fer campanya per guanyar-se la popularitat entre els sectors joves i les votants d'esquerra. El primer ministre Ayrault ha elogiat la proposta insistint que, "contràriament al que diuen els que la critiquen, aquesta llei enforteix la institució del matrimoni".

Mentre els partits d'esquerra hi estan majoritàriament d'acord, el debat ha sac-

sejat els partits de dreta com la Unió per un Moviment Popular (UMP) de l'expresident Sarkozy i el Front Nacional (FN). La majoria dels escons de la UMP a l'Assemblea Nacional van votar en contra del projecte de llei. La sorpresa va ser el relatiu silenci del FN, que, encara que només té dos diputats a l'Assemblea Nacional, sempre aconsegueix fer molt soroll al carrer. La líder del partit, Marine Le Pen, va dubtar de fer discursos en contra del matrimoni gai a les grans manifestacions en contra organitzades a París però va acabar per retirar el suport oficial del partit a les marxades el mes de gener.

DRETS HUMANS PER TOTES

França està vivint un debat ferotge sobre els drets humans. El país s'enorgulleix de ser un exemple de respecte pels drets humans de cara al món, els eslògans nacionals del qual són *Llibertat, Igualtat i Fraternitat*. Però, per a moltes, és contradictori que es neuguin aquests principis fundacionals a una part de la població per qüestions d'orientació sexual.

Tota la ciutadania francesa hauria de tenir llibertat per estimar qui vulgui i viure la vida que desitgi. Cada persona hauria de tenir igualtat de drets per expressar el seu amor i formar una família. Tota la població francesa, homosexual o no, hauria de donar suport a la llei com a signe de fraternitat. Per a l'esquerra, aquesta seria la França de la qual pots estar orgullosa.

La lluita per la igualtat de drets i pel matrimoni entre persones del mateix sexe, però, no s'ha acabat a França. La proposta de llei s'haurà d'examinar al Senat el 2 d'abril. Aleshores, encara haurà de ser aprovada al Consell Constitucional, abans que el president pugui firmar la llei. Les parelles i les famílies amb parelles homosexuals aguanten la respiració mentre esperen que arribi la igualtat de drets. ◀

El debat sobre els matrimonis de persones del mateix sexe està posant a prova la societat francesa / GONGASHAN

eco festes
Solutions ecològiques per a les teves festes!!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

Ennegrir el feminisme

Les aportacions del feminisme negre proporcionen un cos teòric i polític per conèixer i entendre la realitat de les dones 'afro'

Elba S. Mansilla
@La_Directa

Una de les principals crítiques que ha hagut d'encaixar el feminisme blanc ha estat pel fet de presentar la categoria *dona* com una realitat única, universal. Una realitat construïda sense tenir en compte variables tant determinants com el context històric, la classe social, l'origen ètnic o la sexualitat. *Feminismos negros* obre un espai a les aportacions teòriques i polítiques de les dones afroamericanes i britàniques, un dels corrents de pensament crític amb més recorregut. Un recull de textos que vol contribuir a una lectura de la història des de la negritud, mitjançant una narrativa que incorpora les dones negres com a agents socials i subjectes d'un discurs que els ofereix una imatge amb la qual es poden identificar.

UNA ANTOLOGIA

Aquest volum aplega nou pensadores i activistes negres, des del segle XIX fins a l'actualitat, en una diversitat de formats que van des del text oral de Sojourner Truth, fins al treball d'acadèmiques i investigadores com Angela Davis o Patricia Hills.

Les precursoras ja denunciaven el racisme i l'interclassisme del feminisme blanc

Hi ha un missatge que travessa el recull i dona títol a un dels textos: *Dones blanques: escolteu-nos!* Mercedes Jabardo, profesora d'Antropologia Social, és la responsable de l'edició i es va apropar al feminisme negre a partir del seu treball de tesi sobre la migració africana a la comarca del Maresme als anys noranta. Com afirma a la introducció del llibre, per al treball de camp, es va fer imprescindible conèixer, entendre i integrar la lògica, les pràctiques i les propostes de les dones africanes per emprar uns plantejaments teòrics que no

fossin aliens a la seva realitat. Apropar-se als principis del feminisme negre no és tant desaprendre el racisme, sinó identificar els sistemes de pensament-poder des d'on es construeixen les *altres* dones.

UNA GENEALOGIA PRÒPIA

El primer dels quatre apartats en què s'organitza el llibre dona veu a les dones que van posar les bases del feminisme negre. Sorgides del context de lluita contra l'esclavatge als Estats Units, les pioneres van denunciar la segregació racial al moviment sufragista, la naturalització i la impunitat de la violència sexual vers les dones i la pràctica dels linxaments d'homes com a mecanisme per perseguir els enllaços interracials. Les precursoras del moviment denunciaven, ja aleshores, el racisme i l'interclassisme del feminisme blanc i assenyalaven les primeres limitacions de la germanor femenina.

CONEIXEMENT I APODERAMENT

Els blocs següents ens conduiran per les bases conceptuals del moviment, per les principals discrepàncies en alguns temes clau per al feminisme hegemònic -com, per exemple, la família o la reproducció- i pels debats al voltant del concepte d'identitat diaspòrica, una concepció mestissa que defuig els essencialismes hereus de la modernitat. El feminisme negre afirma la voluntat de parcialitat, reconeix que no té cap pretensió d'universalitzar la seva perspectiva ni el seu punt de vista. La seva proposta busca conformar una realitat a partir dels fragments que estudia - l'antropologia, la sociologia o la crítica literària- i, alhora, generar un coneixement molt més complex, coral i divers per propiciar, com a moviment, la presa de consciència i l'apoderament col·lectiu.

Feminismos negros se suma al fons que ha publicat l'editorial Traficantes de sueños en matèria de crítica feminista postcolonial (vegeu també *Otras inapropiables* (2004) i *Cartografías de la diáspora* (2011)) i es presentarà el mes de maig a la llibreria barcelonina de La ciutat invisible. 4

Feminismos negros.
Una antología. Mercedes Jobardo (ed.)
Traficantes de sueños, 2012.
314 pàgines.

D'esquerra a dreta i de dalt a baix:
Ida Wells, Jayne Ifekwunigwe, Sojourner Truth,
Angela Davis, Patricia Hills Collins i Hazel
Carby són sis de les nou autores presents a
l'antologia 'Feminismos negros'

La família com a espai de resistència

L'antropòloga Carol Stack, al seu text *Roles sexuales y estrategias de supervivencia en una comunidad negra urbana*, aborda la importància dels vincles de parentiu i el poder i l'autoritat que exerceixen les dones al barri novaiorquès de Brooklyn. Dins la comunitat afroamericana, on històricament els homes estan condemnats a l'atur i la precarietat, les dones controlen els recursos i les estructures comunitàries que es fan imprescindibles per sostenir les necessitats quotidianes de menjar i de sostre del col·lectiu. Stack confronta les xarxes de solidaritat i supervivència al gueto -articulades per mares, àvies, germanes i cosines- amb la miopia amb què els serveis socials classifiquen com a *desestructurat* tot allò que no encaixa amb el model de família ètnica blanca: la família nuclear heterosexual. L'autora denuncia el racisme encobert i reivindica el vincle del parentiu, entès com a xarxa de persones i recursos col·lectius, veritable espai de resistència i de construcció de la comunitat sobre la base del *sisterhood*.

EXPRESSIONS

Batman contra el poble

Des dels grans herois fins als drames personals, analitzem com la indústria del cinema utilitza l'art per vehicular els valors neoliberals

El diumenge 24 de febrer, el lliurament dels premis Oscar exposarà, un any més, la potent organització empresarial que impulsa l'anomenada fàbrica dels somnis... Però, quin tipus de somnis exactament? Conscients del fort impacte del cinema en l'imaginari sociocultural, les productores potencien aquelles obres que advoquen de manera més o menys explícita per la legitimació de l'«statu quo».

Victor Alonso Berbel
@valonsoberbel

“**A**lliberem la ciutat dels corruptes! Dels rics! L'alliberem dels opressors de generacions, que us han enganyat amb el mite de l'oportunitat i us la tornem a vosaltres, el poble!”. Així s'expressa un dels personatges de la pel·lícula de Christopher Nolan *The Dark Knight Rises*, ocult rere una màscara. És una frase, sens dubte, vinculada a l'actualitat, fins al punt que podria haver estat pronunciada a qualsevol manifestació del nostre país durant les darreres setmanes. Però aquesta frase té una peculiaritat: no surt de la boca de Batman, l'heroi de la pel·lícula (i, per extensió, del poble), sinó del seu antagonista Bane, una criatura monstruosa i terrorífica. Quan esclata la revolució a la fosca i al·legòrica ciutat de Gotham, després d'any d'una estafa continuada que ha transformat la democràcia en oligopoli, el malvat Bane es decideix a liderar-la. I d'aquesta manera, en un simple gir de guió, l'estètica de la revolució francesa i del 15-M passa a ser l'estètica d'un poble embogit i cruel: la revolta s'ha d'aturar. La tasca del nostre Batman, un acabalat empresari, serà aconseguir que el poder es mantingui en mans dels consells de direcció, ja que sembla que és l'única opció segura. El desenvolupament dels fets no deixa espai per al dubte: Batman treballa per a Wall Street.

I no és l'únic. Setmana rere setmana, les estrenes que omplen les cartelleres catalanes els divendres presenten diversos tipus de connotacions ideològiques que passen pels personatges femenins

invisibles, una visió conservadora dels models de relació o l'èmfasi en les persones com a úniques responsables de les seves condicions de vida, amb independència del context polític o social. Aquesta anàlisi és transversal a la qualitat de les obres i al seu pressupost, així com al grau d'autoconsciència de les autores d'estar elaborant contingut polític, ja que sovint la ideologia es transmet de manera inconscient. Però no s'escapa al poder de les productores: seria innocent pensar que els missatges neoliberals presents a

25 persones treballen a un departament de la CIA dedicat exclusivament al vincle amb la indústria de l'entreteniment

totes les pel·lícules de més èxit de l'any són casuals. En el cas de Batman, com en tants d'altres, cal seguir la pista dels diners: Legendary Pictures, coproductora de la pel·lícula, va ser la primera empresa que va associar el cinema amb fons d'inversió i de capital privat, fet que va facilitar l'entrada dels inversors de Wall Street en el món de les produccions cinematogràfiques. Aquests són, de manera gens accidental, els mateixos inversors que, a *The Dark Knight Rises*, apareixen com a salvadors de l'estabilitat i legítims representants dels interessos del poble.

Amb la proximitat del lliurament dels premis Oscar d'enguany, el debat ideològic al voltant d'algunes pel·lícules s'ha

encès: aquest ha estat el cas, per exemple, de les polèmiques *Argo* (de Ben Affleck) i *Zero Dark Thirty* (de Kathryn Bigelow). Ambdues pel·lícules tracten el paper de la CIA a l'Orient Mitjà: la primera, centrant-se en un rescat a l'ambaixada canadenca a l'Iran l'any 1979; la segona, abordant la detenció de Bin Laden del maig de 2011. Totes dues estan nominades a diverses categories dels premis (com ara Millor guió) i tenen en comú la posada en escena de les operacions més efectives de l'agència d'espionatge nord-americana: una representació acurada que és el resultat d'una estratègia de comunicació pública molt ben estudiada. 25 persones treballen a un departament de la CIA dedicat exclusivament al vincle amb la indústria de l'entreteniment, on exagents i personal assessor col·laboren amb els guionistes per definir una imatge positiva de l'agència sempre. En el cas de *Zero Dark Thirty*, aquesta positivitat s'amplia fins a l'extrem de la justificació de la tortura, en línia amb la clàssica sentència segons la qual el fi justifica els mitjans. L'Amèrica del Nord no sembla tenir massa inconvenient amb la revisió de la història: fa poques setmanes, aquest setmanari analitzava la invisibilització de la lluita de les persones esclaves rere l'ombra de Lincoln, a la pel·lícula homònima dirigida per Steven Spielberg.

Però el contingut ideològic no sempre és tan evident i no es limita a l'àmbit dels films nord-americans de gran pressupost. La reeixida producció francesa *Intocable*, quarta pel·lícula més vista de l'any a l'Estat espanyol, també ha estat acusada -a les pàgines de la capçalera

Batman es prepara per combatre la revolució

Libération- de viure en una ficció disfressada de realitat a través de l'argument d'estar basada en fets reals. La història d'un aristòcrata paraplègic que contracta com a cuidador un noi dels barris marginals no només està plena de tòpics racials, sinó que acaba esdevenint una negació de les diferències de classe: sota l'aparença d'una pel·lícula sensiblement integradora, hi ha una legitimació de la manera com es distribueix la riquesa actualment. Ser ric no sembla només una situació ideal i justa, sinó que està a l'a-

L'Amèrica del Nord no sembla tenir massa inconvenient amb la revisió de la història

bast de tot jove treballador, tal com han criticat filòsofs i professors al diari francès de tendència progressista. Una mitificació que s'allunya de la realitat estadística, que demostra any rere any l'estancament de l'anomenada *ascensor social* a Europa.

2012: un any de grans pel·lícules, però també un any de reivindicacions i de valors. Com es relaciona la societat amb el cinema? Quin és l'impacte real de les pel·lícules en el corrent ideològic del moment? Són interrogants que poden donar lloc a obrir el debat, però l'anàlisi ens porta, si més no, a una afirmació clara: cada cop que anem al cinema, és bo fer-se preguntes sobre el que hi ha al darrere i no baixar mai la guàrdia. ◀

Video sobre el
test de Bechdel
VIMEO.COM/
DIRECTA/BECHDEL

El test de les dones invisibles

Quantes pel·lícules que veiem fan invisibles les dones? L'any 1985, la historietista nord-americana Alison Bechdel va intentar definir una regla bàsica per avaluar-ho en una de les tires còmiques més famoses de la sèrie *Dykes To Watch Out For*. La regla, que ha passat a ser coneguda com el Test de Bechdel, consisteix en fer-se les tres preguntes següents després de veure una pel·lícula:

1. Hi apareixen dues dones que tinguin nom?
2. Parlen les dues dones entre elles?
3. Parlen d'alguna cosa que no sigui un home?

Si la resposta a les tres preguntes és afirmativa, es pot dir que la pel·lícula ha passat amb èxit el Test de Bechdel. Aquest exercici pot semblar senzill, però aboca a uns resultats sorprenents: gran part de les pel·lícules en cartellera, independentment de la seva procedència o del grau de comercialitat, no el passen. Cal destacar que és un test que no determina si una pel·lícula és feminista i està a favor de la igualtat: tan sols permet esbrinar si dues dones *hi apareixen* i, per tant, el col·lectiu femení no és invisible.

Així, d'entre les pel·lícules nominades als premis Oscar d'enguany, trobem que *Els miserables*, *Amour* o *Argo* tenen presència d'algunes dones amb veu en el seu metratge, però són exemples poc habituals. D'altres, com *Silver Linings Playbook* o *Beasts of the Southern Wild* passen el test de forma molt ajustada, amb una única frase o conversa entre dues dones, mentre que, a *Lincoln*, només hi apareix una dona a tota la pel·lícula, Mrs Lincoln. Més encara: *La vida de Pi* està protagonitzada exclusivament per un noi i *Django Unchained* és exemplar en el sentit de representar una única dona com a objecte de desig. Totes aquestes pel·lícules, juntament amb les més taquilleres de l'any, com *El Hobbit*, *Els Venjadors* o *The Amazing Spider-Man*, queden ancorades en un univers exclusivament masculí.

+ info

Llista actualitzada
de pel·lícules:
www.bechdeltest.com

Per què tots els superherois són de dretes?

Els superherois estan relacionats amb els valors ètics per definició: davant un context advers, són els únics capaços de triomfar per sobre de les limitacions personals i socials amb l'objectiu de combatre les injustícies i alliberar el seu poble. Però quina és la definició d'*injustícia*? Molt sovint, la moral dels herois i la seva actuació a nivell ètic estan marcades per les línies ideològiques majoritàries: així ho ha demostrat recentment un estudi de la Universitat d'Ohio que analitza els prototipus d'homes d'acció de Hollywood en relació amb els presidents americans del seu moment. Així, mentre a l'etapa de govern del demòcrata Jimmy Carter les amenaces que calia enfrontar tendien a ser estrangeres, amb l'ultraconservador Ronald Reagan, les al·lusions constants a l'Imperi del Mal (el bloc soviètic) van generar enemics comunistes i anàrquics i, alhora, van fer que els herois esdevinguessin menys crítics amb el seu govern i amb el sistema.

Actualment, els principals superherois de la ficció no tan sols no desafien el sistema, sinó que assoleixen els seus objectius gràcies a ell: passa així a *Els Venjadors*, un cos d'herois-soldat organitzat pel govern dels EUA. Generalment conformistes, sempre tenen unes nocions de justícia estretament vinculades a les línies polítiques dels seus països respectius i han oblidat les causes universals: lluiten contra les injustícies particulars, però mai no qüestionen el context social que genera aquestes injustícies.

Fins i tot la tortura troba justificació a la pel·lícula 'Zero Dark Thirty'

Werner Rügemeier

LAS AGENCIAS DE CALIFICACIÓN

Una introducción al actual poder del capital

ISBN 978-84-92559-41-1 | 280 pàgs. | 18 €

editorial • distribuidora • librería web
www.viruseditorial.net # www.viruslibreria.net **virus**

EXPRESSIONS

'1, 2, 3... pica Bressola!'

El tercer disc elaborat per Amics de la Bressola sota la direcció del productor Marc Serrats ens apropa a la Catalunya Nord i a la xarxa d'escoles que estenen la normalització lingüística en aquesta part del territori

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Les ciutats de Girona i de Perpinyà acolliran, els dies 12 i 13 d'abril respectivament, la presentació d'*1,2,3...pica Bressola!*, on les artistes que hi participen i l'alumnat de la Bressola compartiran un espectacle molt extens de música popular infantil. Els dos recitals s'inscriuen en la gira amb què Amics de la Bressola difon aquest projecte discogràfic destinat a reforçar l'ensenyament del català al Rosselló, on la normalització continua estancada a causa de l'asfíxia que pateix per part de les administracions franceses.

L'àlbum, concatenació de poemes, gosses i alguna cançó, pretén donar suport a la feina educativa de les escoles nord-catalanes

L'expressió "*Soyez propres, parlez français*" encara domina l'imaginari col·lectiu d'aquesta part de la geografia, on la Bressola s'ha consolidat com a antídote davant de l'uniformisme que imposa París, tot permetent, malgrat les dificultats, que "la llengua catalana sigui el vehicle de relació entre els alumnes", expliquen a l'entitat.

1,2,3...pica Bressola! (DiscMedi, 2012) és fruit de la labor d'Amics de la Bressola, que, amb mig miler d'associades sensibles

a la tasca educativa, obté suports materials i econòmics pels set centres oberts a Perpinyà i en altres poblacions de la zona. I el resultat és un àlbum editat gràcies a 320 microdonacions obtingudes a través de Verkami, que dóna continuïtat als dos treballs publicats anteriorment: *Musiques per la Bressola* (Propaganda pel fet, 2008) i *Cançonetes per la Bressola* (EDR, 2010). Tots dos discos es poden descarregar a l'Espai Bressola, el portal que acull la retrospectiva dels espectacles escènics que s'han fet fins ara.

REDESCOBRIR LA INFANTESA

La tercera entrega del projecte combina les cançons cantades per la mainada amb els temes proposats per Marc Serrats i el també músic Marc Grau. Així ho explica Serrats, per qui la voluntat d'involucrar nens i nenes de quatre a catorze anys ha donat peu a un treball heterogeni capaç de seduir persones de totes les edats. Una varietat de públic que també proporciona la mescla d'estils amb què s'ha cuinat el disc, que ofereix tant cançons d'arrel tradicional com temes pop, rock o rumba.

En total, l'àlbum inclou 25 talls, concatenació de poemes, gosses i alguna cançó d'autor, com "El Tren pinxo de Banyoles", versionada per Marc Serrats i que té una rèplica final amb un *remix* del PD Raph Dumas. A més d'aquesta simfonia, l'àlbum conté les originàries del Rosselló "L'Hortolana de Vernet", recitada per la mestra perpinyanenca Annik Leone amb el personal d'aquesta Bressola de Conflent, i "Lo Pardal", interpretada per la compositora gironina Anna Roig.

Acte seguit, trobem "Les nines maques", cantada per Joan Colomo, les clàs-

El projecte dirigit per Marc Serrats (a la imatge) compta amb la participació de l'alumnat de la Bressola / MARIA ALZAMORA

siques "Si n'eren tres ninetes", interpretada pel trio De Calaix, i "En Pere Gallerí", que canten i toquen Carles Belda, David Estop i Marc Vernis, o el text cantat per Meritxell Cucurella-Jorba "Marrameu". Un calidoscopi de veus i accents dels territoris de parla catalana que, segons Francesc Franquesa, director pedagògic de la Bressola, demostren la clara "vocació nacional" de la iniciativa.

El repertori es completa amb "Sóc un pobre músic", popularitzada pel desaparegut Xesco Boix i que Joan Garriga narra amb l'acordió; "La Cirereta", amb els rumberos Rafalito Salazar i Txarango; "Matí de pau", d'Adela Gener; "Glosant", de Catalina Canyelles, i d'altres que "evoquen i et

retornen a la infantesa", explica Annik Leone. Per Leone i la resta de promotores, l'objectiu últim no és limitar el projecte als centres de la Bressola. "Com que s'ha fet en Creative Commons -diu Franquesa- *1,2,3...pica Bressola!* ens obre als Països Catalans a través de l'ús que poden fer les corals i els esplais d'arreu del territori, que tenen l'oportunitat de descarregar les bases perquè siguin cantades".

Un cop estrenat, el 5 de desembre al teatre barceloní Artèria Paral·lel, el projecte tornarà els dies 12 i 13 d'abril a Girona i a Perpinyà, on Amics de la Bressola pensa convertir la llengua catalana en un instrument polifònic al servei de la cultura i la llibertat dels Països Catalans. ◀

ja som

1728 subscriptores

informa't, contrasta, comparteix i... subscriu-t'hi

POCA BROMA.

The Last Monkey NEWS

Actualment, es parla de desnonats i d'aturats tota l'estona. Són els reis del cotarro. Ells són les víctimes, ells porten la bandera de la protesta. Però a l'última entrega de *The Last Monkey NEWS* ja vam desmuntar aquesta mentida mostrant altres víctimes silenciades, com ara Juan Rosell, president de la CEOE, recentment difamat per dir veritats com punys sobre els rics i els funcionaris. Però no és l'únic. Luis Bárcenas, el famós excomptable del PP, fa poc va aparèixer a la portada de *La Vanguardia* -en luxosa fotografia a colors- fent una memorable *peineta* (és a dir, fent ostentació del seu dit del cor aixecat) al públic que l'esbrancava a l'aeroport de Barajas quan tornava d'esquiar al Canadà. Qui ha dit que la protesta és morta? Qui ha dit que el poble està adormit? No som davant d'un home conscienciat, disposat a reivindicar amb gest rebel els seus drets... com ara fruit de l'esquí al Canadà, despeses pagades? Bárcenas continua lluitant. Si al quadre *La Llibertat guiant el poble* una dona empunyant la bandera simbolitzava la Revolució Francesa, el teu dit alçat, orgullós, ens assenyalava -encara més que el de Mourinho- el camí que cal seguir. **LUIS CALDEIRO**

GENT TAN GUAIS COM EN RATZINGER NO HAURIA DE DEIXAR DE CURRAR MAI.

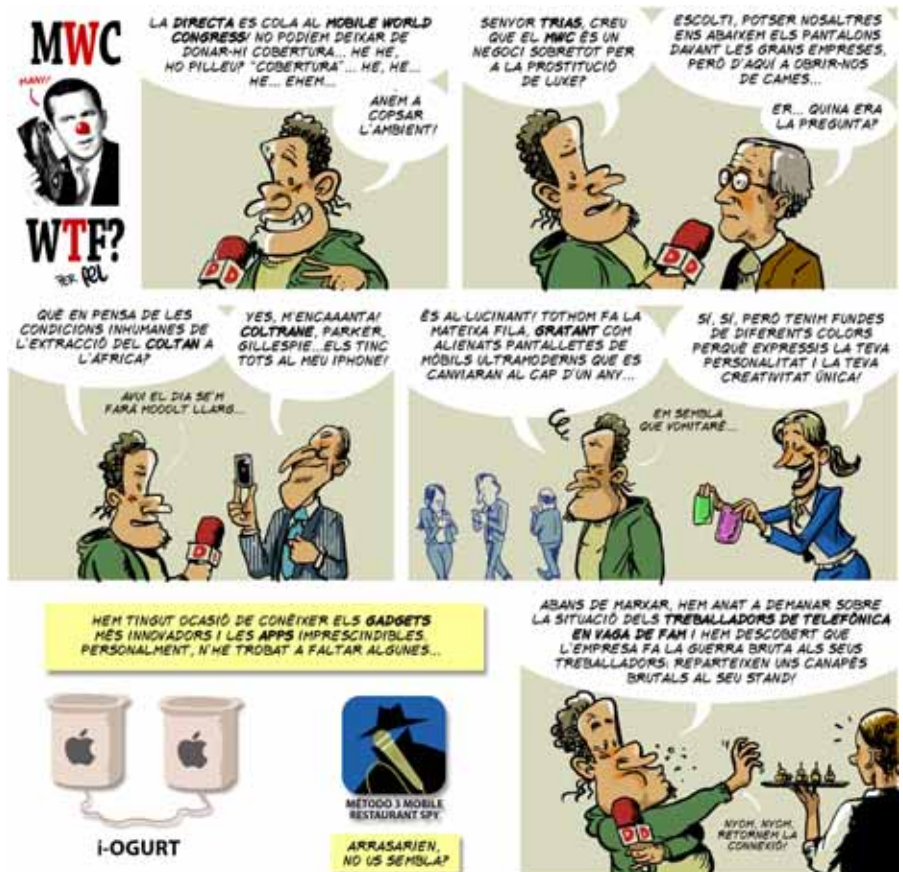
Gastronomia comparada

Una secció de gastronomia en una publicació alternativa? Això indica el camí cap a la decadència, que acabarà amb una OPA del futur trust *progressista* New Cebrían and Roures Red and Dollar Media Pravda. Però no, perquè els continguts són tan patètics que no poden incitar al consumisme salvatge.

Avui començarem amb els *snacks* de marca blanca: eviteu les patates xips tipus *Campesina* del Dia, tret que comenceu la dieta terminal en dues setmanes *The Walking Dead*. Són barates. Molt barates. I letals. No et podràs treure el seu *aroma* de les mans ni amb una barreja de dues litres de Zotal, lleixiu i whisky Dyc. En canvi, els cons de blat de moro, bacó i formatge de la mateixa cadena, tot i que el seu *aroma* també és persistent i resistiria una explosió nuclear, creen addició.

Si aneu justes de calés, teniu una horda d'éssers humans convidats i els voleu omplir, aposteu pel *macropack* de 250g. de *cocktail* Dia. El sabor es qüestionable; la textura, misteriosa; l'aroma, persistent... però el seu preu és tan convenient! No pensis en la salut de les teves amistats: si han sobreviscut a la contaminació acústica, mediambiental, lumínica i a les retallades dels governs progressistes i de *centre* a Catalunya, Madrid i Brussel·les, segur que resistiran una ració triple d'aquest aperitiu que podria servir com a pinso pel bestiar de qualsevol ramader de la plana de Vic.

Les xips Hacendado, de la cadena del Milton Friedman *cañí*, Mr. Mercadona Roig, són bones, sobretot les Gourmet, malgrat la seva triple dosi d'oli. En canvi, les del Condis són, en general, mediocres i les podeu comprar per espantar aquell ésser tan persistent que et diu contínuament a cau d'orella el gran atractiu físic, espiritual i personal que poseeixes. Apa, bon profit! I recordeu, salut i braves! **SERGI FIDALGO**

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

VIRALITATS

Harlem Shake

El 30 de gener, l'usuari de Twitter @Filthy Frank va pujar un vídeo a YouTube titulat *Do The Harlem Shake*. L'esquema és simple: durant quinze segons, en un espai qualsevol, una persona balla, generalment emmascarada, mentre la resta s'està quieta. Els quinze segons següents, tothom balla amb frenesi i *locura* el tema del músic electrònic Baauer-Harlem Shake. A partir d'aquell dia, les xarxes treuen fum. Els moviments de malucs que estan inspirats en el ball van néixer a Harlem durant els anys 80 i estan produint més de 5.000 versions diàries a Youtube.

La gent de @AgoraSolRadioja han fet la seva i, segurament, veurem més vídeos reivindicatius amb molt moviment de malucs. :P

EPIC FAIL

IRL i AFK

Extracte del judici a The Pirate Bay, pregunta l'advocat de l'acusació a Peter Sunde:

- Quan va conèixer per primera vegada l'acusat IRL?
- IRL? -va preguntar el jutge.
- *In Real Life* (a la vida real) -va explicar l'advocat al jutge.
- Nosaltres, a The Pirate Bay, no fem servir l'expressió IRL, fem servir AFK.
- AFK?
- *Away from Keyboard* (lluny del teclat). Nosaltres no fem servir IRL -va dir Peter- perquè, a la vida, tot és vida real. Per les coses que passen fora de l'ordinador, fem servir l'expressió AFK.

CAMPANYES

Pressió AFK i BTK

La setmana passada, la PAH va aconseguir una victòria insòlita: fer que el PP canviés d'opinió. Cada dia de la setmana passada, una o dues etiquetes de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca i la seva comunitat va ser Trend Topic #ILPnoSeNegocia, #SiSePuede16F... però, el que cal ressaltar és que la fase 1 de l'*escrache* anunciat contra els càrrecs polítics que votessin en contra de la ILP es va dur a terme a nivell virtual i va contribuir al canvi d'opinió del PP i també va fer que els càrrecs electes del PP estiguessin dos dies callats, sense dir res a les xarxes socials. #SiSePuede

ARBRE GENEALÒGIC

Compartir és bo i necessari The Pirate Bay, la pel·lícula

"**T**PB AFK no és una pel·lícula de fans sobre The Pirate Bay, tampoc no és una peça periodística sobre conflictes de drets d'autor. És una pel·lícula d'observació de com l'afició es converteix en inici i embrió d'un moviment polític global".

La setmana passada, es va estrenar *TPB AFK* (The Pirate Bay-Away from keyboard) el documental que explica la història dels fundadors de The Pirate Bay, el lloc més gran per compartir arxius d'Internet.

A través del seguiment del procés al qual s'enfronten Fredrik Neij, Gottfrid Svartholm, Peter Sunde i Carl Lundström, el director ha retratat, durant quatre anys, les seves vides quotidianes i tot allò relacionat amb la plataforma per compartir arxius, que ha continuat funcionant durant tot aquest temps. Més enllà del debat sobre el *copyright*, el documental, segons el creador, intenta explicar i narrar el drama històric de les víctimes humanes de la ciberguerra, els danys col·laterals de la lluita per la llibertat a la Xarxa.

El documental té llicència Creative Commons i se'n permet la còpia i la distribució. També pots pagar per veure'l o comprar un DVD a la mateixa web.

Es pot descarregar o comprar a: watch.tpbafk.tv

CAMPANYES

Steam! en linux - sudo apt-get install steam

S'acaba de publicar la versió de Steam! en Linux. Steam! és un programa que serveix de plataforma per poder jugar als principals jocs del mercat. No és que els jocs siguin en software lliure (hi ha jocs lliures, tancats, gratuïts i de pagament), però ens alegra que les jugadores puguin gaudir de les seves hores d'oci sense haver de canviar de sistema operatiu.

Així doncs, la propera vegada que algú et comentí que el sistema operatiu Linux és un rotlló perquè li agrada jugar i, per això, és millor windows, fes-li zas! a la boca i mostrar-li el teu pingüi, amb els mateixos jocs, més ràpid i sense *spyware* ni virus.

SOFG

Eines per a les 'revolus'

Quan es va inventar la impremta, el paper de la gent activista va ser socialitzar el coneixement sobre l'eina amb la resta de companyes per tal de socialitzar-la. Amb les eines digitals, ara més presents que mai, l'obligació és la mateixa. El coneixement sobre Internet se socialitza online i offline cada cop més sovint entre col·lectius. Des d'X.net, s'ha volgut contribuir a transmetre aquest coneixement après, també, d'altres companys i companyes de la Xarxa, de les lluites. El 16 i 17 de març, Taller Radical Community Manager Reloaded. (cal inscripció).

whis-x.net/radical-community-manager-reloaded

TUIT ROSA

Us presentem @lfuentesAlbesa, jove promesa de Sant Cugat i de l'Opus Dei que, aquesta setmana, ha participat a la seva primera reunió de la direcció del Partit Popular català.

L'Ignacio sap que tenir una presència rellevant a les xarxes socials és clau per escalar dins els partits. I com que té pressa, no ha pogut esperar que els seus tuits amb vídeos de San José María el fessin guanyar followers: directament, els ha comprat. A finals de 2012, va pujar 20.000 followers d'un dia per l'altre. El problema (per a ell) és que n'ha perdut 7.000 de cop... perquè va oblidar renovar la subscripció!

Un sistema senzill d'anàlisi ens revela que té prop de 10.000 followers de parla anglesa. D'aquestes, 8.000 mai no han tuitejat i prop de 9.000 es van crear entre fa tres i sis mesos. La clau són les empreses que creen milers de perfils falsos per engegair els comptes pel mòdic preu de 34 dòlars per cada 10.000 followers.

Ell diu que ha demanat a Twitter que "elimini aquests followers" (sic). Quelcom encara més difícil de creure que les coses absurdes que predica l'Opus Dei.

Sabem que, per a un jove neoconservador com ell, les followers -les persones en general- són béns de consum que es poden comprar i vendre. Però cal fer-ho bé o la mà invisible del mercat et juga una mala passada i quedes com un *pringat*.

BLOCS/WEBS

Indultòmetre

10.158 INDULTS DES DE 1996

Tot i que la llei indica que és una "mesura excepcional", els successius governs espanyols l'han feta servir de forma generalitzada. S'han decretat 600 indults cada any, amb una mitjana d'1,64 al dia.

Fòrum de l'Educació Ambiental 2000+12

GIRONA

Centre Cívic del Ter. C. Can Sunyer, 46.

Com cada dos anys des de 2000, les persones relacionades amb el món de l'educació ambiental es reuneixen per reflexionar conjuntament sobre els reptes de futur i sobre com construir diferents camins i eines educatives per empoderar la població en la sostenibilitat ambiental.

DS 23/02: 09h Obertura, inscripcions i lliurament de la documentació. 09:30h Benvinguda institucional a càrrec de les autoritats. 10h Ponència inaugural *Educar, aprendre cooperativament per transformar l'entorn*, a càrrec de Jordi Garcia Jané. 10:45h Preguntem al ponent? Espai destinat a pensar en petits grups bones preguntes relacionades amb la ponència inaugural. 11h Pausa-café 11:30h Volem respostes! Jordi Garcia Jané ens respondrà les preguntes pensades en petits grups un cop agrupades per temàtiques. 12h Intercanviador d'experiències. A través dels quatre grups de treball, buscarem els punts forts, febles i en comú que tenen les experiències transformadores del territori presentades. 14h Dinar 16:30h Creador d'iniciatives. Creació de noves propostes amb l'objectiu d'empoderar la població cap a un desenvolupament sostenible. 18h Tallers. Quatre tallers ens donaran eines per treballar l'empoderament de la comunitat. 21h Sopar. 22:30h Llegendes de Girona, a través d'una ruta pel barri vell de la ciutat. **DG 24/02:** 09:30h Presentació de 3, 2, 1... *Acció!* (Guia de criteris de qualitat de programes i campanyes d'educació ambiental) i *Fem camí...* (Guia de criteris de qualitat per a projectes de voluntariat ambiental). 09:30h Plenari, posem-nos en comú. Recull de les conclusions i exposició dels resultats del Fòrum 2000+12 11:30h Passem a l'acció, fem feina al territori! Col·laboren: Ateneu juvenil, cultural i naturalista de Girona, Projecte Ninam, el Centre per a la Sostenibilitat Territorial i l'Associació Naturalistes de Girona. 14h Dinar i clausura del fòrum. **Organitza:** Societat Catalana d'Educació Ambiental

DC20^{/02}

BARCELONA

PNÈNCIA: PALESTINA DINS LA PRIMAVERA ÀRAB
19h Casal Popular 3 Voltes Rebel.
Pg. Urrutia, 125. A càrrec de Salah Jamal, metge i historiador.

DJ21^{/02}

BARCELONA

TROBADA DE PROJECTES D'AUTOEDICIÓ DE LLIBRES
19h La Ciutat Invisible. C. Riego, 35.
Més info: www.lacitutatinvisible.coop.

CERVERA

XERRADA DE JANN-MARC ROUILLAN
20h Sala La Pèrgola.
La història del MIL i els GARI.
Més info: www.marxa-maquis.org

GRANOLLERS

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE UTOPIA I PODER CONSTITUYENTE
19h Anònims, menjars i pensars.
C. Ricomà, 45.

VALÈNCIA

PASSI DEL DOCUMENTAL ENXANETA
20h La Filmo. C. Buenos Aires, 8, baix.
Dins el cicle Arrels Mediterranis.

DV22^{/02}

BARCELONA

PEL-LÍCULA DILUVI AL PAÍS DE BA'AS, D'OMAR

AMIRALAY (SÍRIA, 2002)

19h Casal Popular 3 Voltes Rebel.
Pg. Urrutia, 125. 21:30h Actuació musical amb NaVil, cantautor palestínocatalà.

SABADELL

XERRADA EDUCAR ÉS LA MILLOR MANERA DE LLUITAR, SOBRE L'EDUCACIÓ DINS L'MST.
19h Casal Can Capablanca.
C. Compte Jofre, 30.

SANT PERE DE RIBES

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE EN MAX I LA SEVA OMBRA
18:30h Biblioteca Manuel de Pedrolo

DS23^{/02}

BARCELONA

PASSEJADA PER CAN BATLLÓ-CAN MANGALA
10:30h Plaça de la Pelleria. C. Constitució, cantonada Mossèn Amadeu Oller.
Org: Plataforma Can Batlló és pel barri.

PRIMERA CALÇOTADA DEL BANC EXPROPIAT DE LA VILA DE GRÀCIA
11:30h Vermut Popular 13h Concert acústic a càrrec de Flo (trobador Occità) 14h Foc al calçot. Plaça de la Revolució

MALGRAT DE MAR

XERRADA DESINFORMATIUS MITJANS ALTERNATIUS
19h Ateneu El Rovell. C. del Mar, 77.
A càrrec de membres del col·lectiu edito-
r de la DIRECTA.

PORQUERES

CALÇOTADA A CAN CARRERAS
12h Taller de romesco 14h Dinar amb opció vegetariana; cal portar plat, got i

coberts! 16h Torneig de botifarra 17h Actuació de Torrent 18h Micròfon obert 20h Concert amb Les Absents.

REUS

MANIFESTACIÓ CONTRA LA CORRUPCIÓ, LES RETALLADES I LA REPRESSION. CAL RECUPERAR LA DEMOCRÀCIA DIRECTA I CONSTRUIR LA SOBERANIA POPULAR
18h Plaça de Catalunya. Org: Assembla Popular de Reus

SANT FELIU DE LLOBREGAT

CALÇOTADA POPULAR SOMIEM AMB UN CASAL POPULAR
12:30h Espectacle Infantil amb Jet-Lag. 14h Calçotada popular de suport al projecte de Casal Popular. Plaça Lluís Companys

VALÈNCIA

XERRADA HISTÒRIA I SITUACIÓ ACTUAL DE LA LLUITA SOCIAL I SINDICAL A TMB
12h Casal Obrer i Popular Francesc Santacatalina. C. Salvador Ferrandis Luna, 42, baixos esquerra.
Trobador *Sense dolçaina i tabal no hi ha revolució* Festa tradicional sense batucada. 17h Cercavila de les colles dels carrers de Benimaclet. Org. Assembla de veïns de Benimaclet

DL25^{/02}

LLEIDA

XERRADA EL MOTÍ A LA PRESÓ DE QUATRE CAMINS DE L'ANY 2004
19h Local de la Coordinadora d'ONG i d'altres moviments socials. C. Dr. Combelles, 11, baixos. Més info: www.carceli-gualtortura.blogspot.com

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM (també 96.6FM de 00h. a 14h.) Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | **Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona** www.contrabanda.org | **Ràdio Línea IV (només web) Barcelona** www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica 96.6FM Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos 90.1FM Terrassa** www.canangladajove.terrassa.net | **Postscriptum Ràdio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsània 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Malva 105FM València** www.radiomalva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktiva1fm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** http://radiobalamananresa.wordpress.com

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** http://sants.tv
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 20:30h. Notícies 1
DIMARTS: 20:30h. Tv Animalista
DIMECRES: 20:30h. Contra-Infos

DIJOUS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
DIVENDRES: 21h. Programa de falguera

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
DUMENGE: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 21

Dia amb intervals de núvols que es faran més compactes a la tarda a l'extrem sud de Catalunya i el nord del País Valencià.

DIVENDRES 22

Una massa humida de llavant i una bossa freda del nord toparan i portaran pluges i fred. La neu baixarà fins a la cota 500.

DISSABTE 23

L'aire fred arribarà a totes les comarques i la neu pot baixar fins al nivell de les platges. Nevada més intensa a Girona.

DIUMENGE 24

Ambient molt fred, però les precipitacions es faran més disperses. Ruixats de neu intermitents a la costa central i a Girona.

DILLUNS 25

Nuvolositat estancada a les comarques litorals, però menys probabilitat de precipitació. Quatre flocs i ambient molt fred.

DIMARTS 26

La pertorbació es desfarà i les temperatures tornaran a pujar una mica a les hores centrals del dia. Algunes ullades de sol.

/ LUÍS TATO

«La resistència al feixisme és la cançó més bella que han cantat mai els nostres pares»

Steven Forti
@La_Directa

Com et vas acostar a la cançó d'autor?

Dibuixant còmics. Entre els tretze i els vint anys, dibuixava a tota hora. I també escoltava un munt de música: des de clàssica fins a rock, passant pel folk o la cançó. Mai no vaig escoltar tanta música com en aquells anys! A poc a poc, la música em va entrar dins i les històries que dibuixava es van convertir en cançons.

Quins són els teus mestres de referència?

En primer lloc, diria que són Léo Ferré, Atahualpa Yupanqui i Fabrizio De André. Però, si m'ho preguntes d'aquí a un minut, hi afegiria Georges Brassens, Silvio Rodríguez o Domenico Modugno. I si m'ho preguntes d'aquí a dos, doncs, ho completaria amb Ivan Della Mea, Bob Dylan i Bulat Okudžava. Encara que, al capdavant, després de quinze anys fent música, considero que els meus veritables mestres són els cantautors més joves que m'empenyen a canviar i a escriure coses noves.

Per què aquesta associació constant entre la resistència i l'amor?

Per mi, totes les cançons són d'amor: "Bella Ciao" no és una meravellosa cançó d'amor? Penso que la resistència contra el feixisme -i el que va representar: abusos, desigualtats, injustícies, guerra- és la cançó més bella que han cantat mai els nostres pares.

Has desenvolupat molts projectes que fan de la cançó un mitjà de reivindicació política. Sempre n'has sigut conscient?

La cançó és una palanca per obrir el cor de molts ambients i de situacions molt diferents. He utilitzat les meves cançons d'amor per seduir les dones, però també per manifestar el meu pensament, ja sigui cantant davant de les presons -que voldria que desapareguessin- o davant de les fàbriques ocupades. Sense oblidar els concerts a les festes de poble. "I tu chiamaron Matta", per exemple, em va permetre entrar als vells manicomis i a les noves institucions psiquiàtriques.

“És molt millor molestar una part de qui t'escolta que no pas tractar la gent com si fos idiota, que és el que fan els cantants no compromesos”

Simultàniament, també has desenvolupat projectes de reinterpretació del Canzoniere italià i de traducció de cançons de cantautors i de poetes d'altres països. Has volgut fer un treball de recerca?

Em vaig convertir en autor i cantant escoltant cançons meravelloses i, aprofitant que moltes d'elles eren absolutament desconegudes a Itàlia, les vaig traduir i les

vaig cantar en el meu idioma perquè aquells que m'escoltessin les poguessin conèixer i apreciar. Així va ser amb "Sotto il pavé la spiaggia" -dedicada als grans cantautors francesos- i amb "Canta che non ti passa", que versa sobre l'obra menys coneguda d'alguns cantautors francesos, russos, portuguesos i txecs.

Música i política són un binomi poc comú en l'actualitat. Hi estàs d'acord?

Potser sí, però és absurd. Tots tenim opinions sobre el que passa al món, per tant, no té sentit amagar-se per por de molestar el públic. És molt millor molestar una part de qui t'escolta, com probablement faig jo, que no pas tractar la gent com si fos idiota, que és el que fan els cantants no compromesos.

Què significa fer cançó de protesta en un país com Itàlia, que porta vint anys submergit en el berlusconisme? Significa intentar que els propers vint anys siguin molt diferents.

El teu pròxim àlbum es titula Mala Testa, és un cant d'amor a l'anarquia?

Mala Testa és un cant d'amor a la vida en general. Un disc ple d'històries de persones que han existit i que han intentat donar un sentit a la vida. Vaig buscar la música que crea la vida, aquella que pot relatar els drames i les festes, els amors i les caigudes. Si la vida -com realment penso jo- és anarquista, aleshores, sí, són cants d'amor per a l'anarquia, és a dir, cants per als éssers humans. Uns cants molt necessaris. ♦

Alessio Lega

Cantautor italià

Militant anarquista, Alessio Lega és l'hereu natural del Nuovo Canzoniere Italiano i el continuador de la tradició de cançó política. Nascut a Lecce el 1972, és l'únic italià present a l'àlbum 'Homenatge a Lluís Llach'. Els dos temes més presents en les seves cançons són l'amor i la política i, amb el seu primer àlbum, 'Resistenza e amor', va guanyar la Targa Tenco. El segueixen 'Sotto il pavé la spiaggia', el 2006, dedicat a les cançons de Brassens, Brel, Ferré, Lепrest i Renaud, i 'E ti chiamaron matta', el 2008, dedicat al drama de la gent internada als hospitals psiquiàtrics. El seu nou àlbum, 'Mala Testa', reforça el seu vers precís, recolzat per la tensió poètica i la passió cívica. Periodista i escriptor, Lega va ser a Barcelona a finals de gener per tocar al Festival Cus Cose di Amilcare amb el cantautor valencià Feliu Ventura i, en solitari, al Rai Art del Born amb un espectacle dedicat a la cançó protesta italiana.